Ազգ

Azg
armenian daily

29 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ #16 (1270)

50.000.000.000 ամերիկյան դոլար ռուսական նախանջի դիմա՞ց

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Ռուսական աղբյուրների հաղորդման համաձայն, Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում ազդեցության ոլորտների բաժանման պայքարը Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի միջեւ տեղափոխվել է... ֆինանսական հարթություն։ Ըստ նույն աղբյուրների, Միացյալ Նահանգները Ռուսաստանին նահանջի դիմաց առաջարկում է 50.000.000.000 ամերիկյան դոլար։ Այս խոսակցությունները կարելի կլիներ անլուրջ համարել, եթե դրանք չհամընկնեին Արեւմուտքի մեկ այլ՝ պաշտոնական առաջարկի հետ, որը վերաբերում է Ռուսաստանին լրացուցիչ օգնություն հասկացնելուն։ Արանով հանդերձ, ՌԴ արտգործնախարարությունը հերքել է 50 մլրդ դոլարի մասին առաջարկի վերաբերյալ լուրերը, դրանք անվանելով անհեթեթություն։ Իսկ հիշյալ գերատեսչության նախկին ղեկավար, արեւմտամետ Անդրեյ Կոզիրեւն էլ կարծիք է հայտնել, թե այս փուլում ՆԱՏՕ-ին ընդդիմանալը նույնն է, ինչ դիմահար քամուն հակառակ ջուր ցփելը։

Տեղեկացնենք նաեւ, որ ՌԴ քաղաքական շրջանակներում կեսկատակ-կեսլուրջ շշուկներ են շրջում, թե կարելի է գումարները վերցնել, իրականացնել ռազմական բարենորոգումներ եւ մարտունակ ու ուժեղ բանակի գոյության պարագայում վերադառնալ ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման խնդրին։

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Պոլ Գոբլ. «Հակամարտության ձգձգումից Ադրբեջանը կհզորանա, իսկ Հայաստանը՝ կտկարանա»

Ամերիկացի քաղաքագետը պատասխանում է «Ազգի» թղթակցի հարցերին՝ առաջին անգամ հայ մամուլին

Ամերիկյան հայտնի քաղաքագետ, «Ազատություն» ռադիոկայանի մեկնաբան Պոլ Գոբլին հանդիպեցինք Պրահայում՝ «Ազատություն» ռադիոկայանի կենտրոնատեղիում, ուր նա սիրով համաձայնեց պատասխանել «Ազգ» թերթի հարցերին։ Ցավոք, զրույցը կարճ տեւեց պրն Գոբլի զբաղվածության պատճառով, սակայն հուսով ենք, անգամ այս մի քանի հարցերի պատասխանները պատկերացում են տալիս ամերիկացի քաղաքագետի հայացքների որոշակի փոփոխության մասին։

– Հայտնի է, որ Լիսաբոնի գագաթաժողովից հետո ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման մի նոր իրավիճակ ստեղծվեց։ Դուք ինչպե՞ս եք գնահատում այդ հանդիպման արդյունքները եւ բանակցային ընթացքի զարգացման ինչպիսի՞ հեռանկար կկանխորոշեիք։

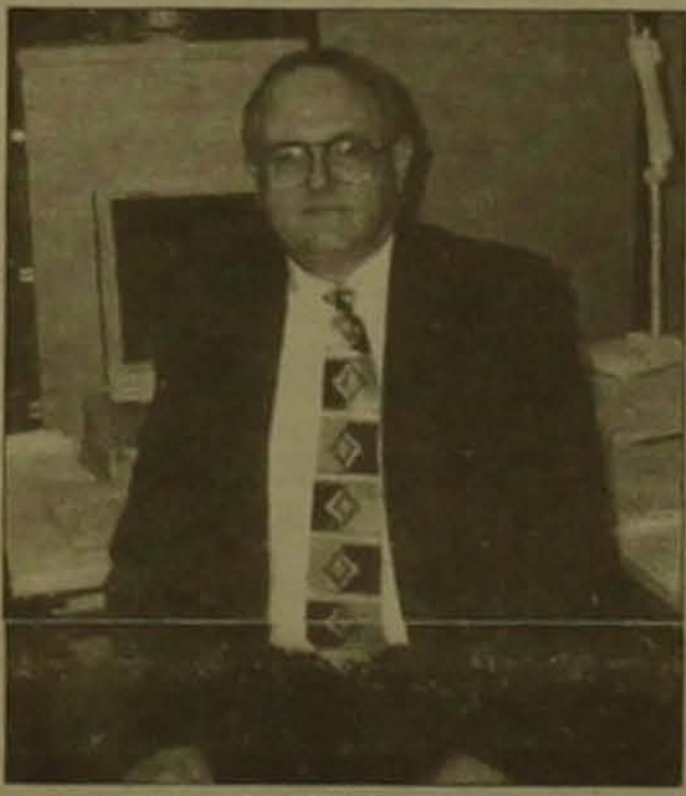

– Իմ կարծիքով, Լիսաբոնի հանդիպումը մեծ փոփոխություն մտցրեց Անդրկովկասի պատմական ընթացքի զարգացման մեջ։ Որոշումների ընդունման ընթացքում Հայաստանն իրեն դիվանագիտորեն ավելի մեկուսացված դրսեւորեց, քան նախկինում։ Ավելին, Լիսաբոնի որոշումներին նախորդել էր ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման բանաձեւը՝ հիմնված երեք սկզբունքի վրա. Հայաստանի եւ Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, Ղարաբաղի հայերի, ամենալայն ինքնավարությունը եւ Ադրբեջանում բնակվող էթնիկ հայերի իրավունքների պաշտպանությունն ու միջազգային վերահսկումը։ Այն փաստը, որ վերոհիշյալ բաները ընդունվել եւ համաձայնեցվել էին Ադրբեջանի, Ռուսաստանի եւ այլ պետությունների կողմից, բացառությամբ Հայաստանի, ենթադրում է, որ հավանաբար Մինսկի խմբում Հայաստանի վրա ճնշումն ավելին կլինի, որպեսզի կողմերը հասնեն որեւէ համաձայնության։ Լիսաբոնի որոշումների փոփոխությունը կապված է նաեւ քաղաքական ոլորտի մի այլ փոփոխության հետ։

Ճիշտ է, որ Ռուսաստանը Հայաստանի բարեկամն է, բայց ճիշտ է նաեւ, որ Մոսկվայում նավթի հոսքի հետ կապված մեծ է տնտեսական հետաքրքրությունների ազդեցությունը։ Եթե նախկինում այդ հետաքրքրությունն ակնհայտ չէր ղարաբաղյան ճգնաժամի բանաձեւի առաջադրման հարցում, այժմ կապված է նավթի հոսքի հետ։ Այդ իսկ պատճառով, Հայաստանում եւ Ղարաբաղում ապրող հայերը հայտնվել են դժվար իրավիճակում։

Տես ♦ էջ 3

Ռաֆսանջանին արագ հանգուցալուծում է ակնկալում

ԹեՀՐԱՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանին կոչ արեց անհապաղ վերջ դնել Ղարաբաղի հակամարտությանը եւ ընդգծեց, թե ճգնաժամի հաղթահարումը կնպաստեր Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հետ Իրանի համագործակցության զարգացմանը։ Այսօր Թեհրանում գտնվող ՀՀ արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանի հետ հանդիպման ժամանակ նա նշեց, թե Ղարաբաղի շուրջ հայ-ադրբեջանական հաշտությունը հզոր ազդակ կլիներ եռակողմ սերտ փոխգործակցություն ծավալելու համար։ «Դա սկիզբը կհանդիսանար տարածաշրջանային հակամարտությունների կարգավորման եւ Կովկասյան տարածաշրջանի տնտեսական բարգավաճման», ասել է նա։ Ռաֆսանջանին հատուկ ընդգծել է, որ հակամարտությունները պետք է կարգավորվեն առանց արտաքին միջամտության։

Նա գոհունակություն է հայտնել Հայաստանի եւ Իրանի հարաբերությունների սերտացման առնչությամբ եւ հույս հայտնել, որ ապագայում միջխորհրդարանական շփումները եւս կնպաստեն դրանց զարգացմանը։

Ա. Արզումանյանը Ռաֆսանջանին է փոխանցել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ուղերձը։

«Հակա-ՆԱՏՕ» խումբ Պետդումայում

Ռուսաստանի Պետդումայում ստեղծվել է «Հակա-ՆԱՏՕ» պատգամավորական խումբ, որի նպատակն է հակազդել Հյուսիս-ատլանտյան դաշինքի դեպի արեւելք ծավալմանը պառլամենտական եղանակներով։

ՆՏ

Գարեգին պատրիարքը գոհ չէ՞ Արամ Ա-ի միջամտությունից

Թուրքիո հայոց պատրիարք Գարեգին արք. Գազանճյանը հունվարի 27-ին, ինչպես հաղորդում է «Ժամանակ» օրաթերթը, պատրիարքական աթոռի նորակազմ խորհրդակցական մարմնի անդրանիկ նիստից հետո հանդես է եկել մի կարճ հայտարարությամբ, որտեղ անդրադարձել է Էրզրումի հայկական եկեղեցին մզկիթի վերածելու մասին տեղի քաղաքապետության որոշման դեմ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ի միջամտությանը, որի մասին «Ազգը» գրել էր նախանցյալ համարում։ Պատրիարք հայրը մասնավորապես ասել է. «Տեղեկացանք, թէ Անթիլիասի կաթողիկոսութիւնը եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի միջոցով դիմած է ՄԱԿ-ին, Էրզրումի երբեմնի հայ համայնքին պատկանող եկեղեցիին մասին եւ պահանջում է, որ դադարեցուի զայն մզկիթի վերածելու աշխատանքները։ Սոյն հարցը կը մնայ մեր իրաւասութեան սահմաններուն մէջ։ Մեր պատրիարքութիւնը ի պահանջել հարկին անհրաժեշտ դիմումները կը կատարէ առ որ անկ է»։

Պատրիարքի այս պատասխանից կարելի է ենթադրել, որ կամ նա գոհ չէ Արամ Ա-ի միջամտությունից, եւ կամ մտավախություն ունի այդ միջամտությամբ թուրքական իշխանությունների դյուրազգացության հրահրումից։

Մեզ հայտնի չէ, թե պատրիարքությունը իր կողմից որեւէ քայլ ձեռնարկե՞լ էր Էրզրումի եկեղեցին մզկիթի վերածելու որոշման դեմ։

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

ԱՊՀ երկրների ղեկավարների հանդիպումը ծրագրվում է մարտին

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՊՀ երկրների ղեկավարների հանդիպումը, որն արդեն երկու անգամ հետաձգվել է, այժմ ծրագրվում է մարտին։ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ հարցազրույցի ժամանակ հայտարարել է ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոտչենյանը՝ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հետ ունեցած հանդիպումից հետո։

Առաջիկա գագաթաժողովի տեսույց օրը դեռեւս պետք է համաձայնեցվի։ «Ինձ հանձնարարված է փետրվար ամսվա ընթացքում յուրաքանչյուր պետության ղեկավարի հետ մանրամասնորեն քննարկել հանդիպմանը նրա մասնակցության հնարավորությունը եւ մարտ ամսին օրը որոշել կոնսուլտացիաների միջոցով։ Եթե այն կարծիքին հանգենք, թե բոլորին հարմար է մարտի 15-ը, ապա այդ դեպքում ամսի 15-ին էլ մենք կհավաքվենք»,–ասել է Ի. Կորոտչենյանը։

Սադոլ; Ադրբեջանի անվտանգության ծառայություններ

28 ՀՈՒՆՎԱՐ, RL։ Ադրբեջանի պաշտոնյաների տեղեկատվության հիման վրա Ռոյտեր լրատվական գործակալությունը հաղորդեց, որ ավելի քան 40 մարդ է ձերբակալվել նախագահ Հեյդար Ալիեւի դեմ մահափորձ կազմակերպելու եւ հեղաշրջում ծրագրելու մեղադրանքով։ Ադրբեջանի ազգային անվտանգության, դատախազության եւ ներքին գործերի նախարարության այսօր հրապարակած համատեղ հայտարարությունում ասված է, որ ձերբակալվածները մեղադրվում են Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովի եւ վերջինիս դաշնակիցների՝ Ալիեւին իշխանությունից հեռացնելու ծրագրերում։ Հայտարարությունում ասված է նաեւ, որ հեղաշրջումը ծրագրված էր անցկացնել նախորդ տարվա վերջին, եւ որ այս տարվա վերջին հեղաշրջում կլիներ իշխանությունը գրավելու չորրորդ փորձը՝ 1994 թվականի հոկտեմբերից սկսած։ Այդ ժամանակահատվածում Ադրբեջանում ձերբակալվել է ավելի քան 2 հազար մարդ՝ իշխանությունը գրավելու փորձի եւ ահաբեկչական գործողություններում ներգրավված լինելու մեղադրանքով։ Հիշեցնենք, սակայն, որ Ալիեւը իշխանության գլուխ եկավ 1993 թվականին՝ ռազմական հեղաշրջման միջոցով։

Ադրբեջանը մերժեց Թուրքմենիայի նավթային նկրտումները

28 ՀՈՒՆՎԱՐ, RL։ Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարար Հասան Հասանովը մերժել է կասպյան նավթի նկատմամբ Թուրքմենիայի ներկայացրած պահանջները, սակայն վիճահարույց խնդիրը միացյալ ջանքերով կարգավորելու առաջարկ է արել։ Երեկ Հասանովը տեղեկացրեց, որ նամակ է հղել Թուրքմենիայի արտգործնախարարին։ Համաձայն Ադրբեջանի, Թուրքմենիայի պահանջները նոր չեն, սկիզբ են առել 1970-ին, եւ ներկայիս քարտեզները ցույց են տալիս, որ այն, ինչ պահանջում է Թուրքմենիան, Ադրբեջանի հատվածում է գտնվում։ Ադրբեջանի արտգործնախարարությունը ընդունում է, որ նավթի որոշ հանքավայրեր կարծես թե իրոք դուրս են գալիս ճանաչված սահմաններից։ Ուստի Բաքուն առաջարկում է նման հանքավայրերի միացյալ շահագործելու հարցի շուրջ երկկողմանի բանակցություններ սկսել։ Արտգործնախարարությունը նաեւ առաջարկել է միացյալ հանձնաժողով կազմավորել՝ ծովային սահմանները ճշգրտելու մասին վեճերը հարթելու նպատակով։

ԿԱԴՐԵՐ

Փոխվեցին ՀՀ մաքսային եւ հարկային գերատեսչությունների պետերը

Նորերը՝ Լեւոն Խանոյան եւ Արտաշես Թումանյան

Հայաստանի մաքսային վարչության նոր պետի անունն է Լեւոն Խանոյան, իսկ հանրապետության հարկային տեսչությանը՝ Արտաշես Թումանյան։ Այդ երկու կարեւոր գերատեսչությունների ղեկավարների փոփոխության մասին որոշումները վարչապետ Արմեն Սարգսյանը ստորագրել է երեկ երեկոյան, հայտնեցին կառավարության մամուլի ծառայությունում։

Լեւոն Միքայելի Խանոյանը ծնվել է 1956 թվականին Երեւանում, ծառայողի ընտանիքում։ Ավարտել է Երեւանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտի պլանա-տնտեսագիտական ֆակուլտետը (1978), ստացել տնտեսագետի որակավորում, նույն բուհի աշխատանքի էկոնոմիկայի եւ գիտական կազմակերպման ամբիոնի հեռակա ասպիրանտուրան (1986)։ Տնտեսագիտության թեկնածու է 1986 թվականից, Մոսկվայի պետական համալսարանում պաշտպանած ատենախոսությունը նվիրված է արդյունաբերության ոլորտում աշխատանքի վարձատրության կատարելագործման հիմնահարցերին։ 1978–91 թթ. եղել է ԽՄԿԿ անդամ, այժմ անկուսակցական է։

Բուհն ավարտելուց հետո երկու տարի եղել է Երեւանի պետական համալսարանի ֆաղտնտեսության ամբիոնի ավագ լաբորանտ, կաբինետի կառավարիչ։ 1980–83 թթ. Հայկական ԽՍՀ Նախարարների խորհրդի գործերի կառավարչության տեղական խորհուրդների բաժնի ավագ ռեֆերենտ։ 1983–86 թթ. ՀԿԿ կենտկոմի գործերի կառավարչության հրահանգիչ-վերահսկիչ, 1986–90 թթ. կենտկոմի կուսակցական կազմակերպական բաժնի հրահանգիչ, 1990–91 թթ. նույն բաժնի պատասխանատու կազմակերպիչ։ 1991 թ. անցել է դասախոսական աշխատանքի Երեւանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտի մենեջմենտի ամբիոնում, 1992–93 թթ. գլխավորել այդ բուհին կից գործարարների պատրաստման կենտրոնը։

Տես ♦ էջ 3

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՇՐՋԱՆ

Կարս-Թբիլիսի երկաթուղին իրականություն կդառնա՞

28 ՅՈՒՆՎԱՐ, RL: Թուրքիան եւ Վրաստանը համաձայնության եկան 2 երկրները կապող երկաթուղի կառուցելու: Թուրքիայի Անատոլու լրատվական գործակալությունը հաղորդեց, որ երկաթուղին ձգվելու է Կարսից մինչեւ Թբիլիսի, սակայն չպարզաբանեց, թե ինչ կարժենա այդ ծրագիրը եւ երբ կավարտվի: Ֆրանսպրեսը հաղորդեց սակայն, որ իրականություն դառնալու դեպքում այն կդառնա նախկին խորհրդային հանրապետությունների հետ Թուրքիայի առաջին երկաթուղային կապը:

Ըստ ամենայնի այդ երկաթուղին պետք է անցնի Ջավախքի տարածքով:

Գինովցած՝ դեպի Ադրբեջան

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հունվարի 25-ին Տավուշի մարզի Կոթի գյուղի 62-ամյա մի բնակիչ, էլին հեծած անցել է Ադրբեջանի սահմանը եւ հայտնվել Ղազախի շրջանի Թաթալու գյուղում: Ոգելիցի հակում ունեցող կոթեցին վիճել է տնեցիների հետ եւ հարբելով՝ հատել սահմանագիծը: Սակայն ադրբեջանցիները չգնահատելով ժողովրդական դիվանագիտության այս քայլը՝ պատանդ են վերցրել նրան: Այժմ բանակցություններ են վարվում անխոհեմ գյուղացուն վերադարձնելու համար:

«Փարոսը» կմաքրվի

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Աշխատանքներ են տարվում առաջիկայում «Փարոս» ծրագիրը ավելորդ ծանրաբեռնումից մաքրելու ուղղությամբ: Համաձայն ՀՀ սոցապնախարարության տեղեկատվության, առաջիկայում «Փարոսի» ցուցակներում հասուկ նշումներ կարվեն այն մասին, թե վերջին երեք տարում ովքեր են մեքենա կամ բնակարան գնել, եւ կամ առեւտրային կետեր ունեն: Այդ մանրամասները ճշտելու նպատակով նախարարությունը արդեն դիմել է համապատասխան գերատեսչությունների:

«Փարոս» ծրագրում այժմ գրանցված է հանրապետության 745 հազար ընտանիքներից 730 հազարը:

Հունվարի 28-ին ԱԺ-ում կայացավ մշտական հանձնաժողովների նիստ, ուր ամփոփվում էին 1997 թ. պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքի նախագծի շուրջ ԱԺ մշտական հանձնաժողովների կողմից արված առաջարկությունները: Բաբկեն Արարքցյանը գերադասեց նկատել, թե «մենք կարողացանք մեր մեջ հաղթահարել գերատեսչական շահերը»: ԱԺ նախագահը միաժամանակ ավելացրեց, որ քննարկումների ընթացքում ակնհայտ դարձավ նաեւ այն հանգամանքը, որ բյուջեի որոշ դրույթներ օրենսդրորեն հիմնավորված չեն: Արարքցյանն ասաց, որ քննարկումների ընթացքում արված առաջարկությունները կառավարությունը կքննարկի եւ բյուջեի նախագիծն ԱԺ կներկայացնի ամբողջական տեսքով: ԱԺ ֆինանսատնտեսական հանձնաժողովի նախագահ Ա. Եղիազարյանը նշեց, որ մի շարք սկզբունքային հարցեր են առաջացել քննարկումների ընթացքում: Այս առումով նա կարեւորեց նախ՝ բյուջեի մի շարք հոդվածների օրենսդրական հիմնավորման անհրաժեշտությունը, ապա նկատեց, որ պետք է կրճատել պետական կառավարման ապարատը, վերջում ավելացրեց, որ պետք է անցնել հարկային նոր ռեժիմի: Եղիազարյանն ընդգծեց միաժամանակ, որ չպետք է ճնշում գործադրել կառավարության վրա եւ պահանջել բյուջեի 30 տոկոս ծախսային մասի ավելացում:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Բյուջեի նախագիծը ոռոճակիանում է

Ֆինանսների նախարարը նշեց, որ 118 մլն դրամի կրճատում է կատարվել բյուջեում: Բացի այդ, ԿԲ-ն պարտավորագիր ներկայացրել է դրամի հաստատված կուրս: Լ. Բարխուդարյանը նկատեց, որ միշտ էլ կարելի է ճշգրտումներ մտցնել բյուջեում: Իսկ արված առաջարկությունների հիման վրա փոփոխություններ են կատարվել կապված պահուստային ֆոնդի հետ, որ 25 տոկոսի մասին առանձին հաշվետվություն կներկայացվի ԱԺ: Լեռնիկ Հակոբյանը (ՀԿԿ) մտահոգություն հայտնեց կապիտալ շինարարության ծախսերի համար, նշելով որ 2,8 մլրդ դրամը օդի մեջ կախված է մնում, իսկ արդյունաբերության նախարարությունը 10 մլրդ ճեղքվածք ունի: Իսկ Վ. Սաֆարյանը (ՀԿԿ) նշեց, որ եթե 96 թ. բյուջեում բնակչության ավանդների ինդեքսավորման հոդված կար, ապա այս տարվա բյուջեի նախագծում ինդեքսավորման մասին ընդհանրապես չի հիշատակվում:

Արա Սահակյանն իր հերթին առաջարկեց բյուջեի նախագծում ընդգրկել դատական համակարգի կապիտալ նորոգման ծախսերը:

Կարճատեւ քննարկումից հետո ԱԺ նախագահն առաջարկեց օրենքով սահմանված կարգով 48 ժամ տալ կառավարությանը արված առաջարկությունների ամփոփման եւ բյուջեն ամբողջական տեսքով ԱԺ ներկայացնելու համար: Նման աշխատակարգին համաձայնություն տվեց նաեւ վարչապետը:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Դասերը կսկսվեն փետրվարի 1-ից

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության լրատվական ծառայությունից Արմենպրեսին հայտնեցին, որ դպրոցներում ձմեռային արձակուրդները կավարտվեն եւ ուսումնական տարին կշարունակվի փետրվարի 1-ից: Երկհերթ դպրոցներում դասաժամերը կտեւեն 40, մեկ հերթով դպրոցներում՝ 45 րոպե: Հանրակրթական դպրոցները կտաքացվեն վառարաններով:

ԷՆԵՐԳԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Էլեկտրաէներգիայի սպառման խնդիր՝ գիշերային ժամերին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նախատեսվում է, որ այս տարի հանրապետությունում կօգտագործվի 6,1 մլրդ կիլովատ ժամ էլեկտրաէներգիա, որից 5 մլրդ 776 մլն՝ սեփական արտադրության, 330 կվտ ժամ էլեկտրաէներգիա կներկրվի Իրանից՝ ըստ այդ երկրի հետ անցած տարի կնքված համաձայնագրերի: Այս մասին հայտնեց էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը:

Նախատեսվում է, որ այս տարի ԱԷԿ-ը կտա 2,2 մլրդ կվտ ժամ էլեկտրաէներգիա: Տնտեսության համար շահավետ է, որպեսզի ԱԷԿ-ի արտադրած էլեկտրաէներգիայի տեսակարար կշիռը ավելի մեծ լինի ընդհանուր ծավալի մեջ, քանի որ ԱԷԿ-ը երկու անգամ էժան էլեկտրաէներգիա է տալիս քան ՋԷԿ-երը, սակայն 5 անգամ ավելի թանկ, քան ՀԷԿ-երը:

Այժմ արտադրվող էլեկտրաէներգիայի կեսից ավելին օգտագործում է բնակչությունը, մինչդեռ մինչեւ 1988 թ. արտադրվածի գերակշռող մասն օգտագործում էր արդյունաբերությունը:

Ըստ նախարարի, օրվա գիշերային ժամերին էլեկտրաէներգիայի սպառման խնդիր է առաջանում: Մարտի 1-ից էներգետիկայի նախարարությունը ձեռնարկություններից գիշերային ժամերին էլեկտրաէներգիայի գնման պատվերներ կընդունի, որի համար ձեռնարկությունները հավանաբար կվճարեն ներկա սակագնի կեսը:

Ենթադրվում է, որ 2004 թ. Հայաստանը կպահի մոտ 10 մլրդ կվտ ժամ էլեկտրաէներգիա, որի 44 տոկոսը կլինի միջուկային, 26 տոկոսը՝ ՀԷԿ-երինը եւ 30 տոկոսը՝ ՋԷԿ-երինը:

■ *Հրդեհից «Սնարք» գործակալությունը էական վնաս չի կրել: Հունվարի 27-ի լույս 28-ի գիշերը, ժամը 24:00-ի սահմաններում, աշխատակիցներից մեկի անփութության հետեւանքով հրդեհ է բռնկել «Սնարք» լրատվական գործակալությունում: Գործակալությունը ոչ մի էական վնաս չի կրել, հրշեջ ծառայության աշխատակիցների սեփական մուտք գործելուց հետո պարզվել է, որ այրվել է միայն... աղբարկղը: Արմենպրեսի թղթակիցը գործակալությունում տեղեկացավ, որ օրվա երկրորդ կեսին «Սնարք»-ը կվերականգնի աշխատանքային բնականոն ռիթմը:*

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ի՞նչ եղանակ կլինի փետրվարին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարն էլ մոտեցավ ավարտին, իսկ երեւանցիներն այդպես էլ առայժմ ձյուն չեն տեսել, թեեւ վերջին օրերին եղանակը ցրտել է, եւ ջերմաչափը գերեկը ցույց է տալիս ընդամենը 5 աստիճան տաքություն:

ՀՀ հիդրոօդերեւութաբանության վարչության պետ Գեղամ Կոջոյանի ասելով, փետրվարին մայրաքաղաքում միջին ջերմաստիճանը 2 աստիճանով ցածր կլինի սովորականից՝ 3 աստիճան ցուրտ: Մոտ օրերս տեղումներ չեն սպասվում, ցերեկը կլինի 0–5 աստիճան տաքություն, գիշերը՝ 5–10 աստիճան ցուրտ:

Ծառայության ղեկավարը նշեց, որ վերջին տարիներին Երեւանում ձմեռը սովորականից տաք է լինում: Այս տարի եւս օդի ջերմաստիճանն ընդհանուր առմամբ 4–5 աստիճանով բարձր է նորմայից:

ԵՐԵՎԱՆ

Նախատեսվում է ղարաբաղյան խնդրին նվիրված կլոր սեղան

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ: Հունվարի 27-ին ուշ երեկոյան վարչապետ Արմեն Սարգսյանը հանդիպում ունեցավ «Ի պաշտպանություն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության» համահայկական խորհրդաժողովի կազմկոմիտեի ներկայացուցիչներ, Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Արամ Սարգսյանի, Կարինե Դանիելյանի եւ Անդրանիկ Բունիաթյանի հետ:

Նրանք տեղեկացրին, որ կազմկոմիտեն նախատեսում է առաջիկայում անցկացնել ղարաբաղյան խնդրին նվիրված կլոր սեղան, որին կհրավիրվեն պետական պաշտոնյաներ, Հայաստանի եւ Ղարաբաղի տարբեր քաղաքական կուսակցությունների, ինչպես նաեւ սփյուռքի ներկայացուցիչներ:

Հանդիպման ընթացքում շոշափվեց նաեւ ղարաբաղյան հիմնահարցին առնչվող խնդիրների լայն շրջանակ:

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մշակվում է արտերկրում ՀՀ քաղաքացիների անձնագրերի ձեւակերպման կարգ

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մինչ այսօր հանրապետությունում ՀՀ անձնագիր է ստացել մոտ 600 հազար քաղաքացի: Ինչ վերաբերում է արտասահմանում գտնվող ՀՀ քաղաքացիներին, ապա, ինչպես ասաց ՀՀ անձնագրային եւ վիզաների վարչության պետ Ալվինա Զաքարյանը, դեռեւս չկա ՀՀ դիվանագիտական եւ հյուպատոսական ներկայացուցչություններում նրանց անձնագրերի ձեւակերպման կարգ: Վերջերս, ՀՀ կառավարության որոշմամբ, արտգործնախարարությանը հանձնարարված է ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության հետ համատեղ մշակել այդ կարգը եւ ներկայացնել կառավարություն: Ըստ տիկին Զաքարյանի, հայկական ոչ բոլոր ներկայացուցչություններում է անձնագրերի փոխանակում կատարվելու:

Լոս Անջելեսում ձերբակալվել է Արթուր Կաբաղյանը

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հայտնի է դարձել Արմենպրեսին, հունվարի 24-ին, ժամը 11-ին, Լոս Անջելեսի ոստիկանությունը Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության Գլենդեյլի սուրբ Աստվածածին եկեղեցու նախագահի տանը հայտնաբերել է զինապահեստ: Չգրանցված զենք պահելու եւ տեղափոխելու կասկածանքով ձերբակալվել է դաշնակցական անվանի գործիչ, վերջերս ՀՅԴ ԿԿ կողմից հիշյալ եկեղեցու գմահ նախագահ նշանակված Ստեփան Կաբաղյանի որդին՝ 40-ամյա Արթուր Կաբաղյանը: Լոս Անջելեսի ոստիկանության ահաբեկչության դեմ պայքարի բաժանմունքից «Գլենդեյլ Նյուս-փրես» թերթին (հունվարի 26) հայտնել են, որ Կաբաղյանի ավտոտնակից, տան սենյակներից եւ բազմաթիվ պահարաններից գտնվել է տարբեր տեսակի հրազեն՝ նռնակներ, ավտոմատներ, ատրճանակներ եւ այլն:

Կապանում կկառուցվի Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցի

ԿԱՊԱՆ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կապան մարզկենտրոնին այս տարի հատկացվելիք ֆինանսական միջոցներով հնարավորություն կլինի սկսել շինարարների քաղամասի ռմբակոծությունից ավերված երկու շենքերի վերակառուցումը: Այս տարի, ինչպես ասացին մարզպետարանում, կսկսվի նաեւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցու կառուցումը, որը կավարտվի Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարության նախօրյակին:

ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔ

Նոր ջրատար Մարտունիում

ՄԱՐՏՈՒՆԻ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի քաղաքում, միջազգային մարդասիրական կազմակերպության՝ Նորվեգիայի փախստականների խորհրդի Հայաստանի գրասենյակի աջակցությամբ, կառուցվեց մոտ 20 կմ երկարությամբ ջրատար, որը քաղաքի ջրակարգավորիչ ավազանն է լցնում վայրկյանում 70 լիտր ջուր: Այն զարնանը կհասնի մինչեւ 150 լիտրի, թույլ տալով առանց էներգածախսի յուրաքանչյուր բնակչի հաշվով մատակարարել ավելի քան 300 լիտր խմելու ջուր:

Ֆինանսավորող եւ շինարարական կազմակերպությունները՝ «Մարտունիշին», «Հայք-41», «Մասիս-3» փակ բաժնետիրական ընկերությունները ու Մարտունու թիվ 7 շինմոնտաժային ձեռնարկությունը, չորս ամսից կարճ ժամանակամիջոցում կատարել են ավելի քան 550 հազար խ.մ հողային աշխատանք, լեռնային դժվարին պայմաններում անցկացրել մոտ 25 կմ ընդհանուր երկարությամբ խողովակաշար, կառուցել 1,5 տասնյակից ավելի ջրահավաք ավազաններ, նաեւ խնուղի, որը ծառայելու է ինչպես ջրագծին, այնպես էլ Մարտունու եւ Վաղաշենի համայնքների սարվորներին:

ԶԵՐԱԳՈՒՅՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Փետրվարի 3-ին կվերսկսվի հինգ զինծառայողների սպանության գործով դատավարությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ Գերագույն դատարանի զինվորական կոլեգիայի անդամ Ս. Ավետիքյանի նախագահությամբ փետրվարի 3-ին կվերսկսվի Նոյեմբերյանում ժամկետային ծառայության հինգ զինծառայողների սպանության գործի ուսկնդրումը:

Զինվորների սպանության մեջ մեղադրվում է նրանց ծառայակից Արթուր Մկրտչյանը: Ըստ մեղադրական եզրակացության, 1996 թ. հունիսի լույս 13-ի գիշերը նա, բռնախաղի պատճառով վեճի բռնվելով, ավտոմատով գնդակահարել է պահակակետում գտնվող երկու զինվորներին, իսկ հետո երեքին՝ քնած ժամանակ, որպեսզի վկաներ չլինեն:

Վեցերորդ զինվորը, որը դեպքի ժամանակ գտնվել է այնտեղ, Վիգեն Ծատուրյանը, այս գործով վկա է: Փետրվարի 3-ի դատական նիստում նա կշարունակի հունվարի 23-ին սկսած իր ցուցմունքները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

սկիզբը էջ 1

Մի կողմից նրանք հայտնվել են դիվանագիտական մեկուսացման մեջ, թեեւ Մինսկի խմբում ընտրվել է նոր, ֆրանսիացի համանախագահ, մյուս կողմից, նրանք գտնվում են ժամանակի ճնշման տակ։ Որքան բանակցությունները ավելի են երկարում, այնքան միջազգային աջակցությունն Ադրբեջանին ավելանում է եւ ֆինանսական օգնությունը, նոր ավելի հեռանկարային քաղաքականությամբ ամրապնդում է նրա դիր-

համանախագահությունը կղեկավարեին 2 հզորագույն պետությունները։ Այս մոտեցումը ճիշտ էր 2-3 տարի առաջ։ Բայց այժմ կարծես թե Ամերիկան եւ Ռուսաստանը շատ հարցերում ունեն տարբեր կարծիք։ Ինձ համենայնդեպս թվում է, թե Ռուսաստանը չի ցանկանում բոլոր հարցերում համակարծիք լինել ԱՄՆ-ի հետ։ Գերտերությունները ավելի կաշկանդված են իրենց զգում, քան սովորական պետությունները։ Այնպես որ ենթադրվում է, թե համանախա-

դադարեցում, որն ավելի լավ չի, քան ներկա հրադադարը։

– Եվ Հայաստանում եւ Ղարաբաղում կար մտավախություն, թե Լիսաբոնից հետո մեծ ճնշում կլինի Հայաստանի եւ Ղարաբաղի վրա, որպեսզի վերջիններս ընդունեն առաջարկվող տարբերակները։ Ի՞նչ եք կարծում, հնարավո՞ր է, որ իրոք այդպիսի ճնշում լինի, թեկուզ ռազմական, եւ այդպիսով վերսկսվեն ռազմական գործողությունները։

այդ հոդվածը գրել եմ 5 տարի առաջ, հենց այս ամսին (հունվար-հեդ.), եւ պետք է խոստովանել, որ դրությունն զգալիորեն փոփոխվել է։ Սահմանային փոփոխությունների հեռանկարը թուլացել է։ Մտահոգությունն այն է, որ այս առաջարկը կարող է օրինակ դառնալ մյուսի համար։ Կարծում եմ, որ տարածքային նման փոփոխությունների հարցը ներկայումս բոլորովին տեղ չունի բանակցային ընթացքում։ Ինձ թվում է, որ Լիսաբոնում արձանագրված 3

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Պոլ Գոբլ. «Հակամարտության ձգձգումից Ադրբեջանը կհզորանա, իսկ Հայաստանը՝ կտկարանա»

ները ընդդեմ Ղարաբաղի հայ ղեկավարության։

Գնալով Հայաստանն իրեն ավելի թույլ կզգա դիմագրավելու այդ ճնշումը։ Հետեւաբար այս իրավիճակում Հայաստանը ստիպված կլինի համաձայնել նվազ նպաստավոր պայմանների։ Երբ այդպիսի իրավիճակում ես գտնվում, ելքը շուտափույթ համաձայնության գալն է։

Դժբախտաբար, Ստեփանակերտում, եթե ոչ Երեւանում, կան մարդիկ, որոնք համոզված են, թե ինչքան երկարի այս ընթացքը, այնքան հօգուտ իրենց կլինի եւ որեւէ վերջնական որոշում կթուլացնի իրենց այժմյան վիճակը։ Եթե նույնիսկ Ստեփանակերտում այդպես են մտածում, ապա Երեւանում շուտով կհասկանան, որ նկատի առնելով իրենց վրա բանեցված ճնշումները եւ այն, որ հնարավոր չէ հույսեր փայփայել, անհրաժեշտ է հակամարտության լուծման նոր ելք գտնել։

– Ստեղծված իրավիճակում ինչպիսի՞ դեր կարող են խաղալ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը եւ նոր, ֆրանսիացի համանախագահը, ինչպես նաեւ Միացյալ Նահանգներն ու Ռուսաստանը։

– Դա ծավալուն հարց է, որին թույլ տվեք պատասխանել երեք մոտեցմամբ։ Առաջինը, ես համոզված եմ, որ ֆրանսիացի համանախագահի ընտրությունը հավանաբար բանակցություններին նոր լիցք կհաղորդի։ Եվ ես մի քանի հիմք ունեմ դրա համար։ Առաջին, Ֆրանսիան ավելի շահագրգռված է դիվանագիտական հաղթանակ տանելու, դրանով իսկ ցույց տալով Եվրոպայում իր կարեւորությունը, եւ իր իսկ անկախությունը ամերիկյան ազդեցությունից։ Ռուսները շահագրգռված են Ֆրանսիայի նախագահությամբ որոշումների ընդունմամբ, քանի որ նրանք ֆրանսիացիներին ավելի են նախընտրում, քան ԱՄՆ-ին։

Երկրորդ, ես կարծում եմ, որ ֆրանսիացիներն ավելի են պատրաստ խաղի մեջ մտցնելու այլ դերակատարների, քան Ամերիկան։ Նրանք բոլորովին այլ տեսակետ ունեն Իրանի մասին, քան ԱՄՆ-ը։ Եվ հետեւապես նրանք կցանկանան իրանական քարտը խաղարկել, նույնիսկ եթե Իրանին թույլ չտան անմիջականորեն մասնակցելու բանակցություններին։ Ընդհանրապես Լիսաբոնը մի նոր խթան հանդիսացավ Մինսկի խմբի աշխատանքներում, թեեւ Մինսկի խմբի ընթացքին չպետք է ավելի շատ կարեւորություն տալ, քան այն, որ դա տարբեր մարդկանց ներառող բանակցությունների կիզակետն է։

Ղարաբաղի հարցը չի լուծվելու սոսկ որովհետեւ կա Մինսկի խումբը, այլ լուծվելու է այն ժամանակ, երբ հայերն ու ադրբեջանցիները գան համաձայնության։

Երրորդ կարծիքն այն է, որ ԱՄՆ-ը շատ էր ջանում դառնալ Մինսկի խմբի համանախագահ, եւ Բաքվում ու Երեւանում այն մտքին էին, թե դա նոր լիցք կհաղորդի հակամարտության լուծմանը, քանի որ այդպիսով

գահության հարցում Ֆրանսիան իրեն ավելի ազատ կարող է զգալ, քան Ամերիկան։ Դրան զուգահեռ այն, որ Միացյալ Նահանգները կարող էր նշանակել մի կարեւոր պատշաճ անձնավորության, որն առաջնորդվեր ոչ միայն տեղական քաղաքականության շահերով (հաշվի առնելով նաեւ հայկական սփյուռքի առկայությունն ԱՄՆ-ում), այլեւ հաշվի կառներ նավթային ընկերությունների մեծ շահերը, որոնք հետաքրքրված են հակամարտության ելքով։ Համենայնդեպս, չլինելով համանախագահ, Միացյալ Նահանգները պակաս կարեւոր դեր չի խաղում այդ բանակցային ընթացքում։ Նրա անդրկովկասյան դերը որոշումների կայացման գործում պարզ կդառնա եւ կարող է շատ ավելի նշանակալի լինել, քան հրադադարային գործունեությունը։

– Որ ԱՄՆ-ին չհաջողվեց դառնալ համանախագահ, կարո՞ղ է պատճառ դառնալ, որ Ամերիկան այլ միջոցներով ազդի կամ ճնշում գործադրի, որպեսզի հասնի իր նպատակին։

– Ինչպես մի շարք երկրներ հակված են հայտարարելու, այլ երկրներին ազդելու կարողությունը շատ ավելի սահմանափակ է, քան ենթադրվում է։ Հաճախ ենք խոսում տնտեսական, քաղաքական կամ ռազմական ճնշումների մասին, բայց եթե մի որեւէ երկիր չցանկանա ընդառաջ գնալ, ապա այդ բոլորը դառնում են ապարդյուն։ Այնպես որ, հարցն այն է, թե [illegible] պետք է դառնալ, որ կարողանաս բոլորին բավարարել։ Որոշումը պետք է երկու կողմերի համար էլ ընդունելի լինի։ Եթե մի կողմն իրեն կոչի հաղթող, մյուսը պարտվող, խաղաղություն չի կարող լինել, դա կլինի ռազմական գործողությունների պարտադրված

– Ես չեմ կարծում, որ ռազմական գործողությունները վերսկսվեն, որպես ճնշման միջոց։ Դա բոլորովին բացառում եմ, բայց այն հեռանկարը, որ տեսնում եմ, Երեւանի դիվանագիտական մեկուսացման զգացումն է, եւ այդ մեկուսացումը կարող է ազդել այն ամենի վրա, ինչ Հայաստանն ու հայերը ցանկանում են իրականացնել։ Դա արդեն ճնշման մի տեսակ է։ Դա բավական կլինի՞, թե ոչ՝ կտեսնենք ապագայում։ Ինչքան ձգձգվի այս ընթացքը, Ադրբեջանն այնքան կհզորանա, իսկ Հայաստանը նույնքան կտկարանա։ Հայաստանում կարող են հայտնվել մարդիկ, որոնք պնդեն, թե պետք է դիմագրավել եւ հակադրվել որեւէ որոշման, բայց նրանք պետք է իմանան, որ իրենց այդ ընթացքով ջուր կլցնեն իրենց հակառակորդների ջրաղացին։

Եթե այս ճգնաժամը երկար շարունակվի, ապա Ադրբեջանն անկասկած առաջնային դիրք կգրավի։ Ես համոզված եմ, որ ձգձգման հետեւանքները կարող են շատ ողբերգական լինել։ Ինչքան շուտ որոշումներ ընդունվեն, այնքան լավ կլինի բոլորի համար, առաջին հերթին Հայաստանի եւ հայերի համար։

– Ես հիշում եմ ձեր ծրագիրը Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ, որը ոչ միանշանակ գնահատականի արժանացավ Երեւանում, Ստեփանակերտում եւ Բաքվում։ Երկտարյա հրադադարից հետո, ձեզ մոտ նոր պլաններ չե՞ն առաջացել, կամ որքանով է փոփոխվել նախկին պլանը։

– Այսպես կոչված 1992 թ.-ի Գոբլի ծրագիրը երեւի միակ բանն է, որով ես կմտնեմ պատմության մեջ։ Արժե հիշել, դա մի փորձ էր գտնելու խնդրի հնարավոր լուծումը։ Նախկին Խ. Միության սահմանները գծված էին քաղաքական նպատակներից ելնելով ուժեղացնելու Մոսկվայի իշխանությունը եւ ընդհակառակը նվազեցնելու ոչ ռուսական ուժերի իշխանությունը «բաժանիր, որ տիրես» սկզբունքով։ Խ. Միության փլուզումից հետո, ինձ թվում էր, թե երկարատեւ այդ հակամարտությունների լուծման ելքերից մեկը կարող է լինել տարածքների փոխանակման տարբերակը, որով կբացառվեին ապագա հակամարտությունները։ Խ. Միությունը ստեղծված էր ոչ ռուսական ազգությունների միջեւ հակամարտություններ հրահրելու համար, եւ ես չեմ կարծում, թե ճիշտ կլիներ մեզ համար մտածել, որ դա անցյալում էր, եւ մեզ հետ առնչություն չուներ։ Մենք հիմա 6-րդ տարին ենք մտել գործում խորհրդային Միության փլուզումից հետո, մինչդեռ ես

նոր սկզբունքները կդառնան ցանկացած համաձայնության հիմք։ Խնդիրն այժմ 2-րդ եւ 3-րդ կետերի համար համապատասխան կոնտեքստ գտնելն է։ Որքա՞ն ինքնավարություն պետք է ունենա Ղարաբաղը եւ ի՞նչ հարաբերությունների մեջ կլինի Հայաստանի հետ։ Պարզ է, որ որոշակի հարաբերություններ կլինեն Երեւանի եւ Ստեփանակերտի միջեւ, բայց Ղարաբաղը կմնա որպես Ադրբեջանի մի մաս։ Մյուս կետն այն է, թե ի՞նչ դեր է խաղալու միջազգային հանրությունը, ապահովելու համար Ղարաբաղում ապրող հայերի անվտանգությունը։ Կարծում եմ, այդ հարցերի յուրահատուկ բովանդակությունը կարելի է հետազոտել եւ պատասխաններ գտնել։ Հե՞շտ հարցեր են դրանք՝ ո՛չ։ Բայց հաշվի առնելով միջազգային հանրության պատրաստակամությունը եւ սահմանային փոփոխությունների հնարավորությունները, ես այն ժամանակ առաջարկեցի այդ տարբերակը, նկատի ունենալով, որ այդ վիճակը կարող է մշտական հակամարտության աղբյուր մնալ հայերի եւ ադրբեջանցիների միջեւ։ Այս հակամարտությունը վերացնելը պարտավորեցնող խնդիր էր դրել բոլոր նրանց առաջ, ովքեր ցանկանում էին տեսնել Հայաստանին եւ Ադրբեջանին որպես կայուն անկախ պետությունների, որոնք խաղաղ հարեւաններ են եւ ենթակա չեն որեւէ արտաքին ուժի ճնշման։ Անցել են 5 տարիներ, աշխարհում որոշ փոփոխություններ են կատարվել, բայց ես կարծում եմ, որ Լիսաբոնի հայտարարության սահմաններում կարելի է գտնել ճանապարհներ, բավարարելու այդ 2 պահանջները։ Եվ եթե միջազգային հանրության դերը սահմանվի ավելի հստակ, ես կարծում եմ, որ Ղարաբաղում ապրող հայերը կկարողանան համարյա լրիվ վերահսկողություն սահմանել իրենց կյանքի, ապրելակերպի վրա, եւ միջազգային հանրության երկարատեւ պատրաստակամությունը կերաշխավորի նրանց իրավունքների ապահովումը։

– Շատ է խոսվում ձեր նշած 3 սկզբունքների մասին։ Բայց Ղարաբաղի անվտանգության հարցում ոչ մի կողմ եւ միջազգային ոչ մի կազմակերպություն կոնկրետ չեն ներկայացնում, թե ինչպես են ապահովելու ղարաբաղցիների անվտանգությունը։ Այնինչ հենց դրանից է կախված, թե Ղարաբաղն ինչպես կվերաբերվի վերը նշված երկու կետերին։

– Դա բարդ հարց է։ Բայց որոշ բաներ կարելի է առաջարկել։ Եթե երկու կողմերի Բաքվի եւ Երեւանի համաձայնությունը լինի, Ղարաբաղին տրվելիք ինքնավարության աստիճանի վերաբերյալ, հնարավոր է, որ ՄԱԿ-ի դիտորդներ տեղակայվեն 2 երկրներում ու Ղարաբաղի շուրջ, երաշխավորելու համար, որ տեղի հայ փոքրամասնության վրա ոտնձգություններ չլինեն։

Զրույցը վարեց
ՏԱԿՈՒՀԻ ՄԵՍՏՐՅԱՆԸ
Պրահա-Երեւան

ԿԱԴՐԵՐ

Փոխվեցին ՀՀ մաքսային եւ հարկային...

Սկիզբը էջ 1

1994 թվականից եղել է ՀՀ արտգործնախարարության արտաքին տնտեսական հարաբերությունների վարչության պետի տեղակալ, վարչության պետ։ 1996 թ. հունիսին նշանակվել էր Բելգիայում ՀՀ դեսպանության խորհրդական եւ զբաղվում էր մեր հանրապետության կապերով եվրոպական կառույցների հետ։ Անցյալ տարվա նոյեմբերին գործուղվել է Հայաստանի կառավարություն եւ կատարում է հանրապետության վարչապետի խորհրդականի, աշխատակազմի ղեկավարի պարտականությունները։ Ունի ՀՀ արտգործնախարարի շնորհած խորհրդականի դիվանագիտական կարգ։ Ամուսնացած է, ունի 2 երեխա։

Արտաշես Սամվելի Թումանյանը ծնվել է 1949 թվականին Հայկական ԽՍՀ Նոյեմբերյանի շրջանի Դեբետաշեն (այժմ Բագրատաշեն) գյուղում, ծառայողի ընտանիքում։ 1971 թվականին գերազանցությամբ ավարտել է Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի տեխնիկական կիբեռնետիկայի ֆակուլտետը կիսահաղորդիչ սարքեր մասնագիտությամբ, ստանալով էլեկտրոնիկայի ճարտարագետ որակավորումը։ Տնտեսագիտության թեկնածու է 1983 թվականից, դոցենտ, գիտական ուսումնասիրությունները նվիրված են արդյունաբերության էկոնոմիկայի հիմնահարցերին։ 1978-91 թթ. եղել է ԽՄԿԿ անդամ, այժմ անկուսակցական է։

Բուհն ավարտելուց հետո աշխատել է Երեւանի պետական համալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետի պինդ մարմնի ֆիզիկայի ամբիոնում որպես լաբորանտ։ 1972 թվականին տեղափոխվել է Կիրովական, դասավանդել Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի Կիրովականի մասնաճյուղի բարձրագույն մաթեմատիկայի ամբիոնում։ 1978-82 թթ.՝ Երեւանի «Էլեկտրոն» գործարանի Կիրովականի մասնաճյուղի կոնստրուկտորական բյուրոյի պետ, Կիրովականի էլեկտրոնային հաշվիչ տեխնիկայի գործարանի գլխավոր կոնստրուկտոր։ 1962-88 թ. աշխատել է այդ գործարանի կուսկոմիտեի քարտուղար։ 1988-90 թթ. եղել է ՀԿԿ Կիրովականի քաղկոմի կազմակերպական բաժնի վարիչ։

1990 թվականին ընտրվել է Հայաստանի Գերագույն խորհրդի պատգամավոր, մինչեւ 1992 թվականը եղել ԳԽ ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ։ 1992 թվականի սեպտեմբերից մինչեւ ԳԽ գումարման ավարտը վարել է խորհրդարանի փոխնախագահի պաշտոնը։ 1995 թվականին ընտրվել է ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր եւ աշխատում է ԱԺ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ։ Ամուսնացած է, ունի 2 երեխա։

Ակնհայտ է, որ մաքսային եւ հարկային գերատեսչությունների պետերի փոփոխությունն անհրաժեշտ է դիտարկել իշխանությունների կողմից հռչակած բյուջետային եկամուտների աշխուժացման քաղաքականության շրջանակներում. չէ՞ որ մաքսային եւ հարկային մուտքերը պետական բյուջեի համալրման հիմնական աղբյուրն են։ Մաքսային մուտքերն առավել կարեւորվում են մեր հանրապետության պայմաններում, ուր գերակշռում է ապրանքների ներմուծումը։ Լեւոն Խանոյանը բնութագրվում է որպես ազնիվ, անկաշառ մարդ, Ա. Թումանյանը եւս ազնիվ եւ սկզբունքային մարդու համբավ ունի, ինչը պակաս կարեւոր չէ մաքսային եւ հարկային համակարգում իրավախախտումների ու ապօրինությունների դեմ պայքարելիս։ Իր խորհրդարանական գործունեության շնորհիվ հանրապետությունում հայտնի Ա. Թումանյանը վերջերս ակտիվ մասնակցություն բերեց խորհրդարանում բյուջետային քննարկումների ժամանակ։

Մեզ տակավին անհայտ է, թե որն է լինելու մաքսային եւ հարկային գերատեսչությունների արդեն նախկին ղեկավարներ Երջանիկ Աբգարյանի ու Պավել Սաֆարյանի հետագա աշխատանքի վայրը։ Ե. Աբգարյանը մնում է Ազգային ժողովի պատգամավոր, ՀՀՇ վարչության անդամ։

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

ՍՓՅՈՒՌՔ

Գերմանիայում էլ հայերն ունեն 3 նպատակ, որոնց շուրջ համախմբվում են

Հայերի ապրիլի 24-յան ցույց Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ Բոննում:

«Ի՞նչ լեզվով եք կարդում», ինձ դիմեց գնացքում կողքիս տեղ զբաղեցրած գերմանացի պարոնը: «Հայերեն գիրք է», պատասխանեցի անգլերեն: Հայերեն տառերը, որ «ծայր աստիճան դժվար» բնորոշվեցին գերմանացի գիտնականի կողմից, մեր հետագա զրույցի առիթ դարձան: Ուրիշների խոստովանություններն էլ լսել էի: Առաջինը թարգմանիչ էր, տիրապետում էր 7 լեզվի, փորձել էր հայերեն սովորել, բայց ապարդյուն, երկրորդը ռուսիկան էր եւ «նախշ հիշեցնող այդ տառերն ինչո՞ւ եք ընտրել լատինականը թողած», ըմբռնել անկարող էր: Սա, իհարկե, իրենց խնդիրն է, ինչպես նաեւ այն, թե հայ եւ Հայաստան բառերը շատերին ոչինչ չեն հուշում, հնագույն քաղաքակրթության ազդակ չեն, եւ եթե Ղարաբաղի խնդիրը չլիներ, ստիպված տիպի երկար-բարակ բացատրեիր բիբլիական հայրենիքից հասցեն: Տարօրինակ բան թերեւս կա, բայց ոչ այստեղ: Գերմանիայի տարբեր երկրամասերում գրված հայի բեկորները քաղաքական իմաստով էական դեր չեն կարող խաղալ: Ոչ էլ նույնիսկ ամիսներ տեւած լայնածավալ ցուցահանդեսները Բոխումի չափ փոքր մի քաղաքում: Նախ՝ ցուցահանդես այցելողներն ինչ-որ տեղ զարգացած մարդիկ են, հասարակ ժողովուրդը ցուցահանդես չի գնում: Վերջինս իր տեղեկությունները քաղում է Գերմանիայում 6 միլիոն բաժանորդ ունեցող, մեծամասնության կարծիքով «շատ հիմար» «Բիլդ ցայտունգ» թերթից, ռադիոյից, հեռուստեսիլից: Գերմանական հեռուստաալիքները նայեն-չնայեն, բոլորն անգլերեն գիտեն, եւ աշխարհի լուրերի հոսքին հետեւող գերմանացին CNN-ը չի շրջանցում: Միջազգային ընդգրկում, զանազան հասցեներ, եւ Հայաստանից ոչ մի թղթակից: Մեկնաբանություններն ավելորդ չե՞ն:

Գերմանացիները Հայաստանը գիտե՞ն, թե՞ չգիտեն, հայերին սիրո՞ւմ, թե՞ չեն սիրում հարցը սկսում է մարզունակ դառնալ, երբ հայրենակիցներիդ հետ շփումներից պարզում ես, որ գերմանահայ ասվածը դեռ դեմք չունի եւ որ պարսկահայերը չեն սիրում հայաստանահայերին, հայ չեն համարում «թշնամի» լեզվով խոսող թուրքահայերին, իսկ հայաստանահայերն էլ սովետական երկրի ճարպիկ ապրելու դասերը լավ յուրացրած մնացածների խելքին են ծաղրում:

Ինչ ճիշտ՝ ճիշտ, գերմանահայոց կենտրոնական խորհրդի նախագահ Ռաֆֆի Պեշիկյանին սիրում են բոլորը: (Այդպես, ինչքան հասկացա, ինչ է լինում): Ծնունդով Լիբանանից է, բժշկական կրթությունը ստացել է Երեւանում: Օբերհաուզենում գտնվող նրա սեփական գործը՝ մանկաբուժարանը, թեեւ ժամանակ շատ է խլում, բայց հայության խնդիրները չի մոռանում: Գերմանական շրջանակներում հարգված է՝ շնորհիվ մտավորական իր նկարագրի: «Գերմանիայում հայկական ուժեղ քաղաքականություն չկա, միակ լուրջ թերթը, որ հայ-գերմանական ընկերակցությանն է պատկանում, «Armenisch-Deutsch Korespondens»-ը 500 տպաքանակով է լույս տեսնում (խմբագիրը՝ Ռաֆֆի Քարդյանն է (Քեբաբջյան)) եւ Գերմանիայի պես հսկա երկրում էական դեր չի կարող խաղալ», ներկայացնում է Ռաֆֆին: Թեսսա Հոֆմանն ու Ժիրայր Քոչարյանն էլ իրենց «Պոգրոմ» թերթում են կանոնավորապես հոդվածներ տպագրում հայերի մասին: Կա նաեւ Բոխումի հայկական հարցի հիմնադրամը, որ ղեկավարում է Միհրան Դաբաղը եւ որն աշխատում է մտավորական, համալսարանական շրջանակներին ծանոթացնել, սեմինարներ կազմակերպել: Գերմանացի հասարակ ժողովուրդը հայությանը ծանոթացավ նախ՝ զանգսի բանակի գործունեությամբ, ապա՝ 88-ի երկրաշարժով, այնուհետեւ ղարաբաղյան շարժումն ավելի հանեց: Գերմանական մամուլում Հայաստանն ու հայությունը տեսանելի ներկայություն չունեն, առիթներն էլ շատ չեն:

Գերմանիայում հայկական 30-ից ավելի միություն կարելի է հաշվել: Երկու խմբի կարելի է բաժանել՝ հայ եկեղեցական միություններ եւ մարզական-մշակութային միություններ: Կենտրոնական խորհուրդը մշակութային միություններից է կազմված: Գերմանիայի ողջ տարածքով գործող կազմակերպություններն էլ շատ չեն՝ Առաջնորդարանը, Գերմանահայոց կենտրոնական խորհուրդը, Հայկական հարցերի հիմնադրամը Բոխումում, Տեղեկագրության եւ փաստագրության կենտրոնը Բեռլինում (ղեկավարներ՝ Թեսսա Հոֆման եւ Ժիրայր Քոչարյան), Հայկական հարցերի հաստատությունը Մյունխենում եւ Հայ-գերմանական կազմակերպությունը (որ հիմնվել է Յոհաննես Լեփսիուսի կողմից եւ որին ակտիվ անդամակցել է Ավետիք Իսահակյանը):

Հզոր երկրի քաղաքականության մեջ երանգ ստեղծել հայերը չեն կարող: Ոչ այն պատճառով, որ գերմանացիները (շատերի կարծիքով) սիրում են միայն իրենց՝ գերմանացիներին: Պատճառները մի քանիսն են: Նախ՝ մի տեղում կենտրոնացված չեն: Հայերը թվաքանակի իմաստով ամենաշատը Վեստֆալյան երկրում են հաստատվում (ամենախիտ բնակեցված երկրամասը Գերմանիայում), որտեղ աշխատանք գտնելու հեռանկարները մեծ են, բայց բազմաթիվ հայեր կան նաեւ Բեռլինում, Համբուրգում, Մյունխենում եւ այլուր: Ցրված լինելու պատճառով տպավորիչ ներկայություն չեն կարող ստեղծել: Ուրիշ հանգամանքներ էլ պակաս դեր չեն խաղում: Թեեւ թշնամի եւ բարեկամ տարբերակումներ չկան, բայց հայերը պատմության դասերը լավ են հիշում: Գերմանիան միշտ եղել է Թուրքիայի դաշնակիցը, այսօր էլ նրա կողքին է՝ որպես ՆԱՏՕ-ի անդամ, նյութական օժանդակության գլխավոր մասը Գերմանիայից է հասնում Թուրքիա: Եթե ավելացնենք նաեւ, որ մեծ թվով թուրքեր հատկապես այս երկիրն են ընտրել ապրելու համար, ապա պարզ կդառնա, որ հայության համար Գերմանիայում եղանակ ստեղծելն այնքան էլ դյուրին չէ: Ասել, թե Գերմանիան թուրքասեր երկիր է կամ հայատյաց է, լուրջ չի լինի: Երկրի քաղաքական կյանքում ծանրակշիռ դեր ունեցող քրիստոնեա-դեմոկրատները դեմ են թուրքերին, դեմ են նրա ազգայնական քաղաքականությանը, բայց միեւնույն ժամանակ ազգայնական քաղաքականություն են վարում, ասում է Ռաֆֆի Պեշիկյանը: Իշխանության մեջ ազդեցիկ դիրք ունեցող երկրորդ կուսակցությունը լիբերալներն են: Սրանք թե դրսում, թե ներսում թուրքամետ քաղաքականությամբ են հայտնի: Արտաքին գործոց նախարար Քլաուս Քինկելը լիբերալներից է: Գերմանիայում առաջնահերթական են կանաչները, որոնք քննադատում են Թուրքիայի արտաքին քաղաքականությունը, իսկ երկրի ներսում պաշտպանում թուրքերի մարդկային իրավունքները: Սա գերմանական միակ կազմակերպությունն է, որ եվրախորհրդարանում քվեարկեց ի նպաստ հայոց ցեղասպանության ճանաչման: Հայերի հանդեպ համակրանք կա նաեւ մտավորական, եկեղեցական (կաթոլիկ) շրջանակների մեջ: Կան, իհարկե, քաղաքական դեմքեր, որոնք հայության խնդիրներով զբաղվում են: Պրն. Լյուդրը՝ քրիստոնեա-դեմոկրատների աջ թեւը, այնուհետեւ՝ պրն. Շմելինգը՝ սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությունից եւ այլք:

Ինչպես աշխարհի ցանկացած կետում, այնպես էլ Գերմանիայում ապրող հայերին այսօր միավորում է ազգային 3 նպատակ՝ 1. Հայաստանին եւ ԼՂՀ-ին օժանդակությունը, 2. Հայոց լեզվի եւ մշակույթի պահպանում եւ բարգավաճում, 3. Հայ դատի հետապնդում: «Այս 3 հարցի շուրջ կարելի է ուժերը համախմբել», ասում է Ռաֆֆի Պեշիկյանը: Նա միավորման 2 ձեւ է նշում՝ Առաջնորդարանը միավորում է եկեղեցական, կենտրոնական խորհուրդը՝ մյուս միություններին: Առաջին քայլերն արվել են: Բոննում անցյալ տարի սեմինար են կազմակերպել, որի ընթացքին դասախոսել է պրոֆ. Վ. Տատրյանը՝ «Գերմանիո դերը հայոց ցեղասպանության մեջ», քուրդ գրող Հուսեյին Էրդենն արծարծել է քրդերի դերը հայոց ցեղասպանության մեջ: Երրորդ դասախոսը գերմանացի գրող Վոլֆգանգ Մունցն է եղել: Սեմինարին հետեւել է մոտ 200 հոգու բողոքի ցույցը թուրքական դեսպանատան առջեւ: 96-ին Բեռլինում, դեմոկրատների տանը, «Արեւմտյան Հայաստանը ջարդից առաջ եւ հետո» 120 լուսանկարով ցուցահանդես է բացվել: «Այս տարի նպատակ ունենք այդ ցուցահանդեսը պտտեցնել Գերմանիայի տարբեր քաղաքներում», ասում է կենտրոնական խորհրդի նախագահը: Նրա ասելով, սեմինարներ պիտի կազմակերպեն ողջ տարվա ընթացքում, որ երիտասարդությունը խնդրից չհեռանա եւ Հայ դատի ծառայման ուղղությամբ աշխատանք տանի: «Հույս ունենք, որ Գերմանիան աշխարհի մյուս պետությունների նման կճանաչի ցեղասպանությունը»:

«Ի՞նչ դպրոց ես հաճախում» հայ երեխային ուղղված հարցը Գերմանիայում անհեթեթ է: Պարզ է, գերմանական: Հին, թե նոր գերմանաբնակ հայերի երեխաները դրսում իրար հետ աշխատում են գերմաներեն հաղորդակցվել: Օրեցօր մեծացող բառապաշարում գերմաներեն բառերը հայերեն համարժեքներ չեն էլ փնտրում: Իսկ տա՞նը: Թուրքիայից գաղթած հայերը խոսում են թուրքերեն, պարսկահայերը, լիբանանահայերը, սիրիահայերը եւ հայաստանահայերը՝ հայերեն: Ապագա գերմանահայը հայախոս կլինի՞, թե՞ ոչ, ազգային նկարագրի ո՞ր շերտերը կպահպանի, դժվար է ասել: Մանավանդ, երբ աստիճանաբար խառնամուսնությունները շատանում են: «Պարսկահայերը շաբաթական 100 մարկ տրամադրում են լոտո խաղալու, բայց ամսական 20 մարկ կդժվարանան մուծել հայկական դպրոցին», բողոքում է Դորտմունդի ազգային մշակութային կենտրոնի նախագահ Երվանդ Խուրոյանը: Գերմանիայում շաբաթը 1 օր 1-2 ժամ տեւողությամբ հայկական դպրոցներ կան: Հայկական դասարաններ ունեն Բեռլինի (4 դասարան՝ 60 աշակերտով), Համբուրգի, Քյոլնի, Ֆրանկֆուրտի եւ Մյունխենի հայ գաղութները: Ռաֆֆի Պեշիկյանի ասելով, ողջ գաղութում 120 աշակերտ կա, որ շաբաթական 1-2 ժամով հայերեն է սովորում: Դասերի անհաջողությունը բացատրվում է ուսուցիչների անբավարար (ոչ նոր մեթոդներով) պատրաստվածությամբ եւ հաջող դասագրքերի բացակայությամբ:

Համայնքում մշակութային կյանքը երբեմն-երբեմն զարթնում է ապրում: Բացի տեղական հայկական պարախմբերի եւ երգչախմբերի (Քյոլն, Բեռլին, Ֆրանկֆուրտ) ելույթներից, Հայաստանից էլ են հրավիրվում՝ նկարիչներ, երգիչներ, գրողներ: «Հայաստանի հետ կապը, կարծում եմ, համայնքի մակարդակը կբարձրացնի», հույս է հայտնում Ռաֆֆի Պեշիկյանը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ինչպես է համալսարանը վարչապետ կերտել

Ակադեմիկոս Էդ. Ջուքարյանը պատմում է իր աշակերտ Արմեն Սարգսյանի մասին

Երեւանի պետական համալսարանի տեսական ֆիզիկայի ամբիոնի վարիչ, ակադեմիկոս Էդվարդ Ջուքարյանը, որն այժմ ԵՊՀ պրոռեկտորներից մեկն է, մայր բուհում դասավանդում է արդեն շուրջ 40 տարի, սակայն իր հազարավոր սաներից առանձնացնում է երկուսին. մեկը ֆիզմաթ գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Ռոլանդ Ավագյանն է, մյուսը՝ ֆիզմաթ գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Արմեն Սարգսյանը: Առաջինը շարունակում է իր բեղմնավոր աշխատանքը ԵՊՀ-ում, մյուսը նոյեմբերից Հայաստանի վարչապետն է: Ակադեմիկոսի հետ մեր զրույցի թեման իր այս երկրորդ սանն է, որի հետ նրանք բարեկամներ են արդեն 27 տարի, իմաստը՝ մանրամասներ պարզել վարչապետի կենսագրությունից ու կերպարից:

– Հիշո՞ւմ եք ձեր առաջին հանդիպումը:

– Ոչ, բոլորովին չեմ հիշում: Նա համալսարան էր ընդունվել Երեւանի թիվ 114 դպրոցն ավարտելուց հետո եւ, եթե չեմ սխալվում, այդ դպրոցի առաջին շրջանավարտներից էր եւ առաջին ոսկե մեդալակիրը: Որեւէ արտակարգ փաստ չեմ կարող վերհիշել, միայն կարող եմ ասել, որ ինչ-որ ներքին հմայք ուներ այդ ուսանողը: Աչքի էր ընկնում էրուդիցիայով, լայն մտահորիզոնով, քաջատեղյակ էր գրականությանը, դասական երաժշտությանը եւ համաշխարհային կինոյին: Մենք մտերմացանք, միասին տուն էինք գնում թե այն ժամանակ, երբ Արմենն ուսանող էր, թե նրա ասպիրանտ եղած ժամանակ:

Հեռու եմ մտքից, որ նա լավագույնն ու ամենաընդունակն էր: Ավելին, ոչ միայն ֆիզիկան էր նրան հետաքրքրում, նաեւ տարված էր փիլիսոփայությամբ, կինոյով, եւ դա շատ էր անհանգստացնում մեր նահապետին՝ ամբիոնի հիմնադիր եւ այն ժամանակվա վարիչ ակադեմիկոս Գուրգեն Սահակյանին, որի համար տեսական ֆիզիկան ամեն ինչ էր, կյանքի իմաստ: Բայց հենց ակադեմիկոս Սահակյանն Արմենին առաջարկեց ընդունվել ասպիրանտուրա իր ամբիոնում: Արմենի թեկնածության թեզը պատրաստ էր դեռ 1979 թվականին, սակայն նա երկար ժամանակ չէր պաշտպանում այն, ինչն ինձ շատ էր զայրացնում:

Ակադեմիկոսներ Գուրգեն Սահակյանի, Միքայել Տեր-Միքայելյանի ու Գրիգոր Ղարիբյանի ստեղծած տեսական ֆիզիկայի հայկական դպրոցը միշտ էլ է շատ ուժեղ եւ մեծ համբավ ունեցել ողջ միությունում: Մենք ամուր կապեր ունեինք կենտրոնական գիտահետազոտական ինստիտուտների հետ: 1988 թվականին մենք կազմակերպեցինք համամիութենական գիտաժողով, որին, ի դեպ, ակտիվորեն մասնակցեց Արմենը: Չեմ կարող չհիշել նաեւ 1984-85 թթ. ԳԴՀ-ում անցկացված գիտաժողովը, ուր Արմենը հանդես էր եկել հարակից զեկուցումով, որը բարձր գնահատականի արժանացավ: Գիտաժողովի մասնակիցները ապշած էին Արմենի փայլուն անգլերենով...

Երբ 1984 թ. ԽՍՀՄ բարձրագույն կրթության նախարարությունը (այն ժամանակ ամեն ինչ արվում էր Մոսկվայի միջոցով) տեղ էր հատկացրել Անգլիայում ստաժավորման համար, շատերը դեմ էին, որ մեկնի Արմենը: Բայց ի հեճուկս այդ հոռետեսների, Արմենը միակ ստաժորն էր, որ հետագայում հրավիրվեց դասավանդելու Լոնդոնում: Ավելի վաղ, 1979 թե 1980 թվականին հնարավորություն կար, որ Արմենը մեկնի ստաժավորման Մեծ Բրիտանիա, սակայն նրան չթողեցին, չարտոնեցին: Ենթադրում էինք, որ մերժման պատճառը Սարգսյանների արտասահմանում բնակվող ազգականներն էին...

– Երեւի մո՞տ եք նաեւ Սարգսյան ընտանիքին:

– Նրա հայրը, որին, ցավոք, երբեք չեմ տեսել, ճարտարապետ Վարդան Սարգսյանը, եղել է շատ բարի մարդ: Որտեղի՞ց նման հետեւություն: Հորը 1964 թվականին կորցրած նրանց ընտանիքը միշտ շրջապատված է եղել հոր ընկերների սիրով ու ուշադրությամբ: Արմենը ծանր, դժվար կյանք է ունեցել, հատկապես ուսանողական տարիներին, ապրել է նյութական նեղ պայմաններում:

Արմենի մոր՝ տիկին Ժենյայի համար ընտանիքը, երեխաները, թոռները ամենից բարձրն են: Լինելով փորձառու մանկավարժ, շատ լուրջ ուշադրություն էր դարձնում որդու՝ Արմենի ու դստեր՝ Կարինեի կրթությանը, հոգեւոր զարգացմանը: Այդ ընտանիքի զավակները ստացան փայլուն ընտանեկան դաստիարակություն:

– Արմեն Սարգսյանի ո՞ր հատկանիշը կցանկանայիք առանձնացնել:

– Նախ, մարդկանց հետ շփվելու, խոսելու կարողությունը եւ ձգտումը: Արմենը գիտի մարդկանց լսել, իրեն բանիմաց մասնագետներով շրջապատել: Մյուսը՝ սովորելու, կատարելագործվելու, ինքնակրթվելու կարողությունը: Չեմ թաքցնում հպարտությունս իմ սանի, նրա տաղանդի ու ընդունակությունների նկատմամբ: Նրա մասին հարգանքով ու ակնածանքով էին խոսում նաեւ սփյուռքի ամենատարբեր շրջանակների ներկայացուցիչներ, որոնց հետ շփվելու առիթ եմ ունեցել: Դրա շնորհիվ է, որ մի շարք ոլորտներում, որոնցից նա ի սկզբանե հեռու է եղել, կարողացավ հասնել ակնառու հաջողությունների:

Ինձ համար պակաս կարեւոր չէ Արմեն Սարգսյանի հավատարմությունը հարազատ համալսարանին, ուր նա ստացել է կրթություն, արել է առաջին քայլերը կյանքում, մասնագիտության, գիտության մեջ: Պատահական չէ, որ նրա առաջին այցելությունը վարչապետ նշանակվելուց հետո համալսարան էր եւ առաջին հարցազրույցը նա տվեց այստեղ՝ մայր բուհում, ընդ որում, շատ հուզված էր:

– Մեր համալսարանը կարող է հպարտանալ. հանրապետության ղեկավարների մեծ մասը նրա սաներն են...

– Ի դեպ, միակ բարձրաստիճան պաշտոնյան, որը երբեք չի մերժում ԵՊՀ գալու հրավերները, Բաբկեն Արարքցյանն է:

Մի առանձին կողմ եւս՝ Արմենի ուշադրությունն իր ուսուցիչների նկատմամբ, որը մնում է անփոփոխ երկար տարիների ընթացքում: Բերեմ մի օրինակ. տարիներ առաջ Ամանորի գիշերը դիմավորում էի քրոջս տանը, երբ բռնեց երիկամիս նոպան: Արմենի քույրը՝ Կարինեն աշխատում էր շտապ օգնության կայանում, զանգահարեցի նրան, եւ... հինգ րոպե անց Կարինեի հետ եկավ Արմենը: Նա պատրաստ էր ինձ ձեռքերի վրա իջեցնել 9-րդ հարկից, ուր ապրում էր քույրս: Նույն որդիական ուշադրությունը ես զգացի 1993 թ., երբ Լոնդոնում էի՝ աչքիս բարդ վիրահատության կապակցությամբ:

Հունվարի 1-ին նա ժամանակ գտավ այցելելու ակադեմիկոս Գ. Սահակյանին եւ ինձ, որպեսզի անձամբ շնորհավորի Նոր տարին...

– Կարիերիզմ նկատե՞լ եք նրա մեջ:

– Երբեք, նույնիսկ առողջ կարիերիզմ: Ակտիվ է եղել, բայց առանց կարիերիզմի: Կազմակերպական ջիղ միշտ ունեցել է: Իրեն հանձնարարվածը միշտ արել է առավելագույնս խորը, սակայն մինչ այդ պետք է հասկանար, պատկերացներ անելիքը եւ միայն հետո անցներ գործի:

– Հնարավո՞ր է վարչապետի հետագա գիտական աշխատանքը տեսական ֆիզիկայի բնագավառում:

– Մինչ Մեծ Բրիտանիա գնալը նա ուներ դոկտորական ատենախոսության ամբողջ նյութը: Ես տեսել եմ աշխատանքը եւ կարող եմ վկայել, որ դրա 85-90 տոկոսը պատրաստ էր: Համոզված եմ, որ եթե նա թողած չլիներ գիտությունը, այժմ անպայման կլիներ դոկտոր, պրոֆեսոր: Իսկ հիմա վերադարձը դեպի տեսական ֆիզիկա կլինի դժվար, եթե ոչ անհնար:

Վերջին տարիներին Արմեն Սարգսյանը զբաղվել է ֆիզիկական երեւույթների մոդելավորմամբ, երբ կարելի է մաթեմատիկական բանաձեւի կամ հավասարության, հաշվիչ մեքենայի լեզվով գրի առնել ֆիզիկական այս կամ այն օրինաչափությունը: Նույնը կարելի է անել էկոնոմիկայի՝ տնտեսության բնագավառում: Ուստի այս մոդելավորման մեջ Արմենը կարող է իր խոսքն ասել: Հիշեցնեմ, որ ժամանակին նրա ղեկավարությամբ մեր ամբիոնում գործում էր մոդելավորման լաբորատորիա:

– Ի դեպ, վարչապետը մտադիր չէ՞ դասախոսել մեր համալսարանում:

– Շատ եմ ուզում դիմել նրան այդ խնդրանքով: Պատկերացնում եք, օրինակ, ուսանողների, ապագա դիվանագետի վրա ինչ ազդեցություն կունենա նրա գեթ մեկ դասախոսությունը համալսարանի միջազգային հարաբերությունների բաժնում:

– Ինչպիսի՞ն է, ըստ Ձեզ, վարչապետը:

– Շիտակ, ազնիվ, նպատակասլաց, մի անձնավորություն, որը պատրաստ է իր ժողովրդին ծառայել անմնացորդ:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Իսլամ եղբայրների» ծրագրերը

Ավելի է ուրվագծվում հարավից սպառնալիքը Ռուսաստանի նկատմամբ

Արտասահմանյան վերլուծողների գնահատականներով, 1996 թ. ամառը շարունակվել է իսլամական ծայրահեղականների՝ Ռուսաստանի դեմ զինյալ պայքարը շարունակելու նախապատրաստությունը: Այդ միջոցառումները իրականացվել են, չնայած օգոստոսին ստորագրված զինադադարին: Ու թեեւ գրոհայինների ղեկավարները վկայակոչում էին այդուհետ ԱԽ-ից Ալեքսանդր Լեբեդի հեռացումը, որպես իրենց դեմ Մոսկվայի ռազմական գործողությունների մոտալուտ վերսկսման նախանշան, անջատողականների իսկական դրդապատճառներն ամենեւին առնչված չեն իրենց ռազմաքաղաքական կանխատեսումներին:

Դաշնային կենտրոնի հետ առճակատման կոնկրետ ծրագրերի բացակայության դեպքում անգամ լինի վրիժառություն կամ սադրողական այլեւայլ նպատակներով, այսուհանդերձ՝ չեչեն անջատողականները խիստ շահագրգռված են իրենց ռազմական ներուժն ավելացնելով՝ այդպիսով պատրաստելով հաշվի նստել իրենց գոյության հետ, շանտաժի ու սպառնալիքների միջոցով հասնելու իրենց քաղաքական նպատակների իրականացմանը:

Նրանց հաճույքով ընդառաջում են: Դեռ 1996-ի օգոստոսին Սուդանի, Եթովպիայի, Սոմալիի, Եմենի եւ այլ երկրների ծայրահեղական խմբավորումների ղեկավար կազմի խորհրդակցության ժամանակ իրանական գործակալները որոշեցին աշնան ընթացքում Չեչնիա փոխադրել 500-700 արաբ, աֆղան եւ պակիստանցի գրոհայինների: Հոկտեմբեր ամսին Թեհրանի, Անկարայի, Իսլամաբադի եւ Խարթումի ծայրահեղ մահմեդական խմբավորումների ղեկավարները հաստատեցին Ռուսաստանի վրա հարաճուն ճնշումն իրականացնելու նպատակով Չեչնիայում իրենց կողմնակիցներին օգնություն ցույց տալու վճռականությունը: Նման որոշում ընդունելով նրանց ամենեւին չէր հետաքրքրում, թե ո՞ր ուղղությամբ են մեր երկրում զարգանում դեպքերը: Ռուսաստանի գործերի միջամտությունն ընդլայնելու ուղեգիծ ստանձնվել էր դեռ մինչ այդ: Այդ ղեկավարների հրահանգները Չեչնիայի պարտիզանական ուժերի հրամանատարի ստորագրած հատուկ կոմյունիկեի ձեւով փոխանցվել էին ստորադաս դաշտային հրամանատարներին: Այդպես է իրեն կոչում պարտիզանական ուժերի իրանյան 4-րդ լեգեոնի հրամանատարը: Այս կազմավորումը մտնում է Ալ-Քոդս (Երուսաղեմի արաբական անվանումն է) խմբավորման մեջ, որն իր հերթին միավորում է Իրանի «Իսլամական հեղափոխության պահապանների» կորպուսի (ԻՀՊԿ) հատուկ գործողությունների ուժերը:

Ալ-Քոդս խմբավորման առավել հրատապ խնդիրներից է «Իսլամական հեղափոխության» արտահանումը ԱՊՀ երկրներ: Առանձնահատուկ ուշադրություն է նվիրվում իր ազդեցության հաստատմանը Չեչնիայում, որը կամավոր մոջահեդների ջոկատներ ծավալելու եւ ջիհադը (սրբազան պատերազմ) մղելու համար միանգամայն խոստումնալից շրջան է: ԻՀՊԿ-ի հատուկ գործողությունների ուժերը (Ալ-Քոդսը) վայելում են իրանյան հատուկ ծառայությունների «սեւեռուն» հովանավորությունը: Քողարկվելու համար նրանք օգտագործում են իսլամական Հարաքյաթ-ուլ-անսար (պարտիզանական շարժում) ռազմականացված շարժումը, որը Պակիստանում եւ Աֆղանստանում ունի ճամբարների, ուսումնական կենտրոնների ու բազաների լայն ցանց: Հարաքյաթ-ուլ-անսարի ուժերն ու միջոցներն օգտագործելու Իրանի հատուկ դերը պայմանավորված է նրանով, որ այս երկրին ի տարբերություն Թուրքիայի, Սաուդյան Արաբիայի կամ Պակիստանի, չի կաշկանդում ԱՄՆ-ի հետ հարաբերություններ պահպանելու որեւէ սահմանափակում:

Թեհրանն ու Իսլամաբադը պայմանավորվել են իրենց գրոհայիններին ուղարկել Քաշմիր, Ֆիլիպիններ, Բոսնիա, Տաջիկստան եւ Մերձավոր Արեւելքի ու Հյուսիսային Աֆրիկայի (Լիբանան, Եգիպտոս, Ալժիր եւն) մի շարք երկրներ, ինչպես նաեւ ԱՊՀ երկրներ:

Ռուսաստանի եւ նախկին Խորհրդային Միության մյուս հանրապետություններին է նպատակաուղղված վերոհիշյալ 4-րդ լեգեոնը: Որպես չեչեն գրոհայինների նախապատրաստող ուսումնական ստորաբաժանումների քաղաքական «ծածկ» այժմ օգտագործվում է, օրինակ, հանրաճանաչ կրոնաքաղաքական Հըզբոլլահ կազմակերպությունը: 1996-ի գարնանից նա գործում է չեչենների շրջանում: Մինչեւ 1996-ի հոկտեմբերը Պակիստանի ու Աֆղանստանի ռազմակայաններից Չեչնիա է փոխադրվել առնվազն 200 գրոհային: Եվս հարյուրից ավելի մոջահեդներ մինչեւ այդ իրենց մարզումներն անցան Սուդանի ու Եմենի բազաներում: Այդ նույն ժամանակ Բեքաա հովտում (Լիբանան) ավարտվեց չեչեն գրոհայինների առաջին անձնակազմի նախապատրաստումը: «Շրջանավարտների» առաջին խմբերը կսկսեն հայրենիք վերադառնալ 1997-ի սկզբում: Գրոհայիններին Ռուսաստանի տարածք դուրսբերումն ավարտվելու է մինչեւ գարուն:

ԻՀՊԿ-ում որոշվել էր նաեւ «անսարականների» ջոկատների ղեկավարման յուրաքանչյուր շրջանային կենտրոնում ստեղծել երկու մասնագիտացված խումբ՝ օպերատիվ նախապատրաստման եւ օպերատիվ ղեկավարման համար: Ճիշտ այդպիսի կառուցվածք ունի նաեւ Ռուսաստանում իսլամի տարածմամբ մտահոգված տարածաշրջանային կենտրոնը: Այդ ձեւով է կազմակերպված Ալժիրում գործող ծայրահեղականների ղեկավարող ռեգիոնալ կենտրոնը: Այստեղ նրանց կազմակերպությունը կոչվում է Անսար-ալ-հաք («Արդար գործի մարտիկներ»):

Իրանյան հատուկ ծառայությունների լայն ցանց է ծավալված Արեւմտյան Եվրոպայում: Այդտեղ դրանք գործում են Ստոկհոլմում հրատարակվող «Ալ-Անսար» թերթի (շարժման պաշտոնական մարմին) քողի տակ: Շարժման գործունեությունը քողարկվում է նաեւ մարդասիրական բարեգործական տարբեր կազմակերպություններով, որոնց ներկայացուցիչները գործում են ԱՄՆ-ի եւ Արեւմտյան Եվրոպայի մի շարք երկրներում: Հարաքյաթ-ալ-անսարի տարածաշրջանային բոլոր բաժանմունքները կապված են Թեհրանի կենտրոնակայանի եւ վերջինիս Իսլամաբադի ու Խարթումի մասնաճյուղերի հետ՝ տիեզերական կապի արդիական սարքավորման միջոցով: Այդ ամենը ֆինանսավորվում է Սաուդյան Արաբիայից եւ Պարսից ծոցի մյուս երկրներից բխող ներարկումներով:

Առանձնակի ջանասիրությամբ են ուսումնասիրում իրենց իրանյան հովանավորների փորձը նաեւ չեչենները: Նրանց առջեւում է մի երկարատեւ ու դժվար պայքար՝ հանուն 1996-ի հոկտեմբերի վերջում Զելիմխան Յանդարբիեւի հռչակած նպատակի՝ չբավարարվել ազգային անկախությամբ, այլ միանալ ազատության համար ընդհանուր կամպանիային՝ Չեչնիան վերածելով «ամբողջ Կովկասում իսլամական հեղափոխությունը հետագայում տարածելու բազայի»: Այդօրինակ նկրտումները չեչեն ղեկավարները հրապարակեցին անցյալ տարվա վերջում եւ ուղեկցվեցին «իսլամ եղբայրների» հասցեին Ասլան Մասխադովի ներբողականով եւ համատեղ գործողությունների կոչով:

Հարավից Ռուսաստանին սպառնացող վտանգը ավելի հստակորեն է ուրվագծվում: Չարժե գերագնահատել նրա մասշտաբները: Սակայն, խելամիտ չէ նաեւ այն թերագնահատելը:

«ՆԵԶԱՎԻՍԻՄՈՅԵ ՎՈԵՆՆՈՅԵ ՕԲՈԶՐԵՆԻԵ»
«ՆԵԶԱՎԻՍԻՄԱՅԱ ԳԱԶԵՏԱ»-ի հավելված
18-24 հունվար, 1997 թ.

Նյու Յորքում կդատվի պատմության մեջ խոշորագույն արդյունաբերական լրտեսը

Լքելով Ջեներալ մոտորսը եւ «հաստատվելով» Ֆոլկսվագենում՝ Խոսե Իգնասիո Լոպեսն իր հետ «թռցրեց» ֆիրմայի՝ մինչեւ 2000 թ.-ի նախագծերը...

Ժամանակին, այսինքն՝ 1993-ի մարտին, Ջեներալ մոտորսի (ՋՄ) տերը՝ Ջոն Սմիթը կատաղությունից արտասվում էր: Դեթրոյթյան «հրեշի» ցասման օբյեկտը հասավ Գերմանիա, իսկ ավելի ստույգ՝ Վոլֆսբուրգ, որը, պարզվեց, դավադիր մրցակցի՝ Ֆոլկսվագենի «նստավայրն» է: Ավտոմոբիլային երկու հսկաներն իրար բախվեցին «ոմն» Խոսե Իգնասիո Լոպես դե Արիորտուայի պատճառով: Բեռնավորվելով մեկ տարում ՋՄ-ի արդյունաբերական հեղափոխության ձեռքբերումներով, ի մասնավորի՝ իր ամերիկացի գործընկերոջ 20 հազար գաղտնի փաստաթղթերով, նա «անցել էր» Ֆոլկսվագեն: Այսօր, Նյու Յորքի դատավարությանը տրամադրված «վագոններով» նյութական ապացույցները եւ 4 մլրդ դոլարի վնասն ու ամերիկացիների շահերը մերկացնում, քողազերծում են պատմության մեջ խոշորագույն արդյունաբերական լրտեսային ձեռնարկումներից մեկը: ՋՄ-ի միլիոնավոր էջերով փաստաթղթերը, թվում է, առնվազն առաջիկա տասը տարին կմնան պատանդված... Վրեժը խոստանում էր լինել ահավոր:

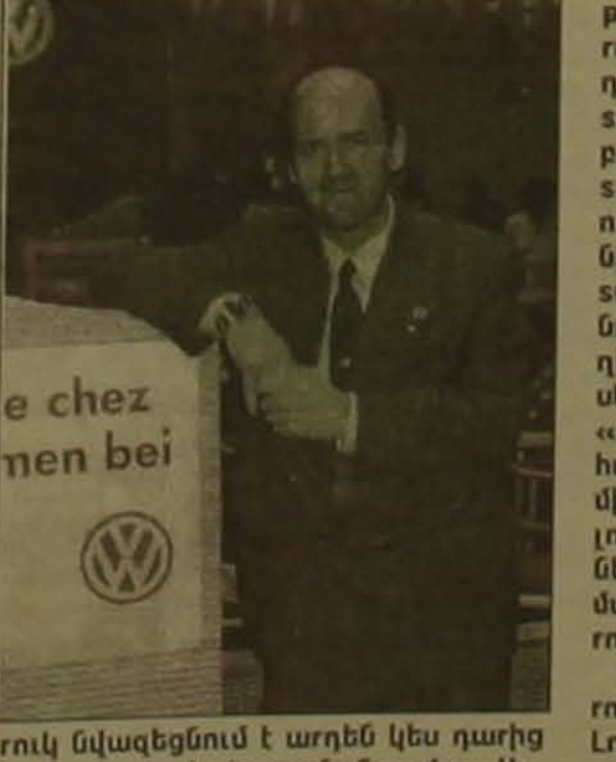

Եվ այսպես՝ 1992-ի մայիսին Ջոն Սմիթը՝ այն ժամանակ «տերության» տակավին նոր «բոսը», հավաստելով հրաշքին, Դեթրոյթ է հրավիրում ՋՄ եվրոպայի իր նախկին տեղակալ, ինժեներիայի դոկտոր Խոսե Իգնասիո Լոպեսին: Գալով Մ. Նահանգներ՝ ընդամենը մեկ տարում նա դառնում է ՋՄ-ի «մեծն ինկվիզիտորը»: Տառացիորեն մի քանի ամսվա ընթացքում նա վերացնում է 5 հազար ենթակապալառուների մի ամբողջ մրջնանոց, կտրուկ նվազեցնում է արդեն կես դարից ի վեր սառեցված պայմանագրերը: Աշխատելու մեկ տարին դեռ չբոլորած, 4 մլրդ դոլար է շահում Սմիթի համար: Իսկ վերջինս 1993-ի մարտի 15-ին պատրաստվում էր մամուլով հայտարարել իր վստահյալին ՋՄ-ի թիվ 2 դեմք «պաշտոնադրելու» մասին: Սակայն, հենց այդ օրը Լոպեսը խնդրում է ներել իրեն՝ արարողությունից բացակայելու համար: Երբ ՋՄ-ի «ջոջը» կարդաց Լոպեսի, ինչպես հայտնում է «Էքսպրես» հանդեսը՝ հապճեպորեն կազմած «խզբզանք-ուղերձը», սույնն արդեն թռչում էր դեպի... Գերմանիա:

Սմիթը չէր արհամարհել Ֆոլկսվագենի տիրոջ՝ Ֆերդինանդ Պիխի հետեւողական կանչերը, եւ ո՛չ էլ այն գայթակղությունը, որի մեջ Լոպեսը կարող էր ընկնել տարեկան 1,6 միլիոն դոլար աշխատավարձից: Սակայն չգիտեր, որ իր իշխանության վերջին շաբաթներին «վստահյալը» հավաքել էր տասնյակ արկղներով փաստաթղթեր եւ ուղարկել Բարսելոն կամ Ֆոլկսվագենի երկրորդական պաշտոնատեղերի նստավայրեր: Դեթրոյթից անհետացել են նաեւ աշխարհի մատակարարների տեղեկագիրքը, 60 հազար պահեստամասերի գնացուցակները, ինչպես նաեւ «Օրել»-ի պատվիրած ավելի քան 160 հազար դոլարի մեքենաների ցանկը, մինչեւ 2000 թ.-ը նախատեսված բոլոր տեսակի մեքենաների մասնագծերն ու լուսանկարները եւ, դրան գումարած՝ նոր սերնդի երկու շարժիչ: Իրո՞ք տպավորիչ ավար է...

Իսկ գերմանացի դատախազները, որոնք կազմ ու պատրաստ մեղադրեցին Լոպեսին լրտեսության մեջ, Ֆոլկսվագենի դեպքում, արի ու տես, որ մնացին ձեռնոտի: Եվ գործն ավելի բարդացավ, երբ 1996-ի մարտին ՋՄ-ի պատվիրակները Վանկուվերի (Կանադա) մի խորհրդաժողովի ժամանակ փորձեցին հանձնել Լոպեսին դատաքննության փաստաթղթերը, Ֆոլկսվագենի «գորիլլաները» նրանց բռնի կերպով վռնդեցին:

Ինչեւէ: Իսկական տուրուդմփոցը նոր էր սկսվելու, երբ անցյալ կիրակի օրը, Ջեներալ մոտորսը եւ Ֆոլկսֆագենը ցնցեցին ֆինանսական աշխարհը իրենց միջեւ կայացած համաձայնությամբ:

Պատրաստեց
ՍԵՐԳԵՅ ՄԿՐՏՉՅԱՆԸ

Ռաղանովիչը Կոնգրեսի հանրապետական ղեկավարության անդամ

Ինչպես հայտնի է դարձել, ԱՄՆ Կոնգրեսի անդամ Ջորջ Ռադանովիչը նշանակվել է հանրապետական մեծամասնության ղեկավարության անդամ: Ֆրեզնոյից ընտրված այս կոնգրեսմենը նույն մեծամասնության ղեկավար Թոմ դը Լեյի կողմից հրավիրվել է անդամակցելու ղեկավարության կազմում, քանի որ Ռադանովիչը հայտնի է որպես «տնտեսական աշխատող եւ իր ընտրատարածքին նվիրված կոնգրեսմեն»: Արեւմտյան Ամերիկայի Հայ դատի հանձնախմբի անդամ Աբրահամ Սախտճյանը ողջունել է Ռադանովիչի նշանակումը՝ նկատելով իբրեւ կոնգրեսմենի սկզբունքայնության յուրահատուկ գնահատական: Կոնգրեսմեն Ռադանովիչը օրենսդիր իշխանությունում հանրածանոթ է իր հայանպաստ նախաձեռնություններով: «ԵՐԵՎԱՆ»

Բրիտանացի լեյբորիստները խոստանում են աջակցել Կիպրոսին

Մեծ Բրիտանիայի ընդդիմադիր լեյբորիստական կուսակցության պաշտոնյա եւ ապագայում հնարավոր արտգործնախարար Ռոբին Կուկը նախորդ շաբաթավերջին Կիպրոսում հանդիպումներ ունենալուց հետո, հայտարարել է, որ իր կուսակցության կողմից կազմվելիք Բրիտանիայի ապագա կառավարությունը մեծ ուշադրություն կդարձնի երկարամյա հակամարտությունը լուծելու աշխատանքներին: Նա վստահեցրել է, որ լեյբորիստական կառավարությունը կաջակցի օրինական իշխանությանը ենթակա Կիպրոսը Եվրամիության անդամ դարձնելու ջանքերին, հակառակ այն բանին, որ Թուրքիան եւ Կիպրոսի գրավյալ շրջանների թուրքերը դեմ են անդամակցությանը: Բրիտանիայի հաջորդ ընտրությունները տեղի կունենան մինչեւ մայիսի 22-ը, եւ մինչ այդ կատարված վիճակագրությունները հեշտ հաղթանակ են կանխատեսում լեյբորիստների համար: «ԵՐԵՎԱՆ»

Չին լրագրողների «գամերը» քաշեցին

27 ՀՈՒՆՎԱՐ, VOA, RFI: Չինաստանի իշխանությունները կարգադրություն են հրապարակել, համաձայն որի լրագրողներն իրենց հոդվածներում չպետք է շոշափեն սեքսի, բռնարարքների եւ սնահավատության թեմաները: Կարգադրության իրագործման հսկողությունը դրված է պաշտոնական համաչինաստանյան լրագրողների միության վրա: ՉԺՀ-ի նախագահ Ցզյան Ցզի Մինը լրագրողներին եւ գրողներին կոչ արեց բարձրացնել «ժողովրդի հոգեւոր ներուժը», այսինքն՝ հայրենասիրություն, կոլեկտիվիզմ եւ սոցիալիզմ քարոզել: Բացի այդ, Չինաստանի իշխանությունները հատուկ հեռախոսներ են տեղադրել, որով ցանկացողները կարող են գաղտնի ամբաստանել բարոյական նորմերը խախտող կամ ոչ կոռեկտ աշխատանք ունեցող լրագրողներին:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակոյթ

Բուհական կրթության բարեփոխումների առաջնեկը

Պետական ճարտարագիտական համալսարանը հինգ տարեկան է

Հայաստանի կրթահամակարգի արմատական փոփոխությունները այսօր նկատելի են նույնիսկ անզեն աչքով: Ակնհայտորեն կրթության ասպարեզ են ներթափանցել մրցակցությունն ու ազատ ինքնահաստատումը: Երեւույթներ, որոնք խորթ էին խորհրդային համայնավարությանը: Ապացույցներից են վճարովի այլընտրանքային կրթահամակարգի ձեւավորումը, կրթօջախների ինքնուրույնության մեծացումը, ուսումնական գործում կոշտ կաղապարներից ազատումը եւ այլն: Այդ պատճառով էլ նշանակալի իրադարձություն է Հայաստանի Պետական ճարտարագիտական համալսարանի ստեղծման հնգամյա տարելիցը: Քանզի, ՀՊՃՀ-ն, լինելով հանրապետության բարձրագույն կրթական համակարգի բարեփոխումների առաջնեկը, յուրովի խտացրել է նորը, առաջադիմականը, միաժամանակ հանդիսանալով հասարակական ձեւավորվող համակարգի առավելությունների եւ դժվարությունների յուրատեսակ հայելի: Ստորեւ ներկայացված է ՀՊՃՀ-ի ներկա վիճակի, ձեռքբերումների եւ հուզող խնդիրների մասին զրույցը նրա պրեզիդենտ, ՀԱԱ ակադեմիկոս Յուրի Սարգսյանի հետ:

– Որո՞նք էին նշանավոր «Պոլիտեխնիկը» ճարտարագիտական համալսարանի վերածելու շարժառիթները:

– 1930 թվականին հիմնվելով, պոլիտեխնիկը ի սկզբանե դարձավ Հայաստանի առավել արագ աճող եւ նրա տնտեսական կարիքներին ու զարգացմանը անմիջականորեն արձագանքող բարձրագույն հաստատությունը: Հետպատերազմյան եւ 70–80-ական թվականներին կրթօջախը արտացոլում էր արդյունաբերության պրոֆիլի ընդլայնումը եւ ծավալային վերընթացը: Նա առաջատար տեխնոլոգիաների երկիր դարձած Հայաստանի (եւ ոչ միայն) ճարտարագիտական կադրերի, ինչպես նաեւ քաղաքական ու տնտեսական ղեկավարների յուրատեսակ դարբնոց էր: Խորհրդային Միության փլուզումը, Հայաստանի անկախացումը եւ սոցիալ-տնտեսական համակարգի արմատական փոփոխությունները, բնականաբար հանգեցրին անցումային շրջանի տնտեսական ճգնաժամին, ապապետականացվող արդյունաբերության առաջացմանը: Այս ամենը չէին կարող էապես [illegible] մուտքի եւ ելքի վրա:

– Ձեզ հասկանում եմ: Ինքս եմ վկան եւ վերապրողը այն ընդհանուր իրավիճակի, որը, մասնակիորեն տեղայնացնելով, կարելի է նկարագրել այսպես. քայքայված ենթակառուցվածք, վթարված շենքեր, ջեռուցման բացակայության պատճառով ուսումնական գործընթացի հատվածայնություն, սարքավորումների եւ նյութատեխնիկական միջոցների պետական մատակարարման բացակայություն եւ այլն: Համաձա՞յն եք:

– Իհարկե, եւ ոչ միայն: Ավելացրեք ինֆորմացիոն մեկուսացվածությունը, ընկերային շարժառիթներով դասախոսների արտահոսքը, տնտեսական միջավայրի հետ հակադարձ կապի բացակայությունը: Միաժամանակ, Հայաստանի ձեւավորվող շուկայական կյանքը եւ պետականորեն անկախացած ներքին եւ արտաքին կապերը, եւ պարզ կլինի, թե ինչու մենք առարկայորեն ստիպված, նեղ մասնագիտացնող, պլանային ճարտարագիտական կրթությունից անցանք լայն պրոֆիլի համալսարանական կրթության, ուժեղացված հումանիտար, հիմնարար բաղկացուցիչներով: Ահա այդ պատճառով էր, որ 1991 թվականին, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրով Երեւանի Պոլիտեխնիկական ինստիտուտը վերակազմավորվեց Հայաստանի Պետական ճարտարագիտական համալսարանի:

– Հայտնի է, որ Հայաստանում առաջին անգամ, հետեւելով բարձրագույն կրթության միջազգային չափանիշներին, դուք իրագրել եք քառաստիճան (քոլեջ, բակալավրատ, մագիստրատուրա, ասպիրանտուրա) կրթահամակարգը: Ինչպե՞ս է դա անդրադարձել բուհի կառուցվածքի եւ գործունեության վրա:

– Էապես: Ըստ այդմ փոխվել են ծրագրերը, խոշորացվել են մասնագիտությունները եւ դրանց հրացնող կառուցվածքները, ստեղծվել նորերը, այնպիսիք, ինչպիսիք են կենսաբժշկական ճարտարագիտությունը, դեղանյութերի տեխնոլոգիան, արտադրության սոցիոլոգիա եւ կառավարման հոգեբանությունը, ատոմային էներգետիկան եւ այլն: Երբեմնի մասնաճյուղերը վեր են ածվել ճարտարագիտական համալսարանի տարածաշրջանային կրթահամալիրների (Գյումրիում, Վանաձորում, Գորիսում եւ Կապանում), ստանձնելով տարածաշրջանային զարգացմանը եւ հեռանկարներին աջակցող նոր նպատակներ եւ խնդիրներ: Իրողություն, որի բովանդակությունը խիստ համահունչ է մեր ազգապետական բարեփոխումներին:

– Ի՞նչ փոփոխություններ է կրել կառավարման համակարգը:

– Հրաժարվելով խորհրդային պլանային էկոնոմիկայից ժառանգված կոշտ, կենտրոնացված կառավարման եւ պլանավորման մեթոդներից,

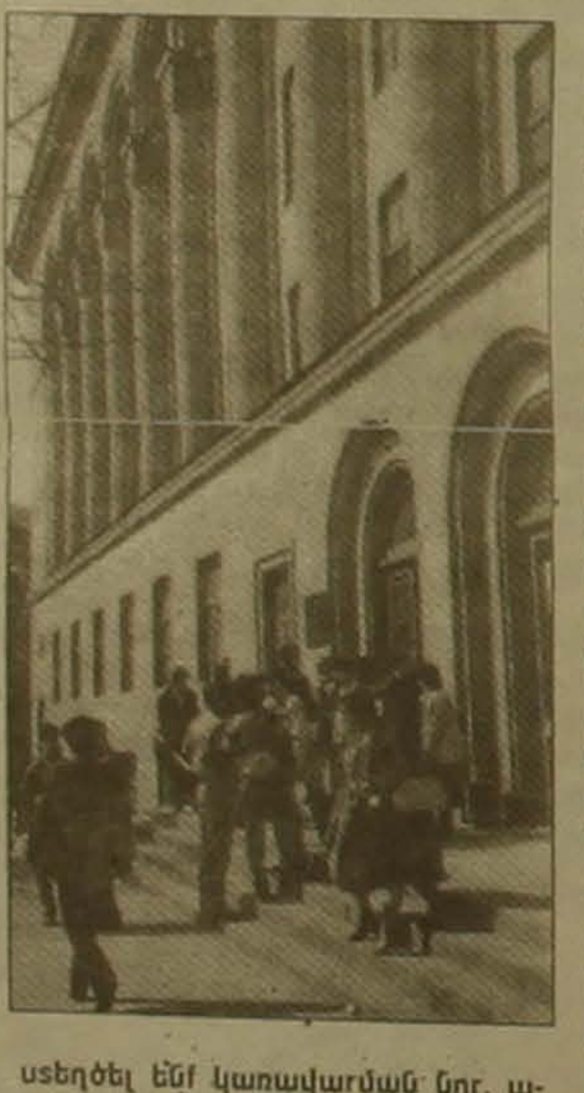

ստեղծել ենք կառավարման նոր, ապակենտրոնացված համակարգ: Այն հենվում է լիազորությունների ապակենտրոնացման եւ ստորաբաժանումների ինքնակառավարման սկզբունքների վրա: Խոստովանեմ անկեղծորեն, նաեւ այս հարցի կապակցությամբ ամենաքիչը կցանկանայի, որ ընթերցողի մեջ զուտ բարվոքության պատրանք ստեղծվեր: Եթե ուրիշ խոչընդոտ էլ չլիներ, նախորդ ժամանակներից ժառանգած ներքին անազատության ու նախաձեռնելու երկչոտության ախտանիշը բավարար է պատկերացնելու, թե ինչ խոչընդոտներ ենք հաղթահարում: Այսպես թե այնպես, ինչո՞ւ չէ, նաեւ ի հեճուկս պահպանողականների, համակարգը գործում է: Ակնկալիքներն ավելի շատ են: Գործող կառավարման բուրգի գագաթում Հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի կազմում են ի պաշտոնե՝ հանրապետության վարչապետը, նախարարներ, ԱԱ նախագահը, հանրապետության եւ արտասահմանյան առաջատար ճարտարագետներ եւ արդյունաբերողներ:

– Ինքնին հասկանալի է, որ նման համակարգը, որը, ի դեպ, հնարավոր է միայն ժողովրդավարական տարրերով պետության մեջ, նոր որակ է ստեղծել նաեւ համալսարանական կյանքում:

– Այո, հինգ տարում ձեւավորված համալսարանական կապերը աննախադեպ են: Ի դեմս Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության (հատկապես նրա նախագահ Լուիզ Մանուկյան-Սիմոնի), Հայ ավետարանական ընկերության (ղեկավար Մովսես Ճանբազյան), Հայ կրթական հաստատության, Հայ կրթական խորհրդի (հանգուցյալ նախագահ Վազգեն Բարսեղյան), Ամերիկահայ ճարտարագետների եւ գիտնականների ընկերակցության եւ ընկերակցող պոլիտեխնիկի նախկին շրջանավարտների միության, Հայ մասնագիտական միության, ինչպես նաեւ Աթենքի տեխնիկական համալսարանի (մեր համալսարանի առաջին պատվավոր պրոֆեսոր եւ հայ ժողովրդի ու ճարտարագիտական համալսարանի մեծ բարեկամ Նիկոս Ուզունօղլու) եւ Կալիֆոռնիայի պոլիտեխնիկական համալսարանի ունենք հզոր եւ հուսալի գործընկերներ: Ավելորդ չէ նաեւ շեշտել, որ աննախադեպ մասնակցություն ունենալով Եվրամիության եւ այլ միջազգային ծրագրերի մեջ, որոնց թվում են Tacis-Tempus, INTAS, ինչպես նաեւ ՆԱՏՕ-ի կողմից հովանավորվող համատեղ նախագծերը, համալսարանը ինտեգրվում է միջազգային գիտակրթական հանրության հետ:

– Ի՞նչ խոչընդոտներ ունենք բարեփոխումների ճանապարհին:

– [illegible] համար: Եթե կամենում եք, կարելի է թվարկել գործնականում անհամար խոչընդոտներ: Առաջնակարգերից շարունակվող կործանարար շրջափակումը, կրթության մասին օրենքի բացակայությունը, արդյունաբերական ճգնաժամը, բյուջետային ֆինանսավորման անկումը, դասախոսների նյութական անելանելի վիճակը, գրեթե արհավիրք հոգեբանական իներցիան եւ այլն: Սակայն մեզ համար ավելի կարեւոր է լավատեսությունը: Համալսարանը մաքառում է, ստեղծելով ֆինանսական ներարկման խողովակներ: Դրանցից են արդեն ձեւավորված մասնակի վճարովի կրթությունը, վճարովի ծառայությունները, ընդլայնված միջազգային համագործակցությունը: Այն թույլ է տվել իրագործել մասնաշենքերի մասնակի վերանորոգումներ, համակարգչային ցանցի նորացում, համակարգչային-տպագրական ժամանակակից կենտրոնի ստեղծում, աշխատավարձերի կրկնապատկում: Չափազանցություն չէ, եթե ասենք, որ մեր ֆինանսական գործունեությունը ունեցել է արտահայտված սոցիալական ուղղվածություն: Արդյունքում, փորձել ենք ձեւավորել թեկուզ նվազագույն սոցիալական երաշխիքներ գիտամանկավարժական գործունեության համար: Լիովին ընբռնելով վերջինիս կարեւորությունը, դա համարում ենք գործի լոկ սկիզբը:

Լսելով ճարտարագիտական համալսարանի պրեզիդենտին եւ ընկալելով կրթօջախի մեծ փորձը, համոզվում ենք, որ առկա են այն, գոնե նվազագույն հնարավորությունները, որոնք նախկին պոլիտեխնիկին թույլ կտան արժանավայել մուտք գործելու 21-րդ դար: Ոչ միայն մուտք գործելու, այլեւ ստանձնելու եւ իրացնելու իր եռակի առաքելությունը Հայոց պետության, հասարակության եւ ուսանողների առջեւ: Ապացույցներից է այն, որ ճարտարագիտական համալսարանի փորձը ընդհանրացվել է եւ կառավարության որոշումով տարածվել ողջ բուհական համակարգում:

ԷԴ. ԿՅՈՒՐԵՂՅԱՆ,
Սոցիոլոգ

100-ԱՄՅԱԿ

Չարենցի տուն-թանգարանը նախապատրաստվում է հոբելյանին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եղիշե Չարենցի ծննդյան 100-ամյա հանդիսությունները Երեւանում սկսվելու են մեծ բանաստեղծի տուն-թանգարանից, որտեղ կբացվի նոր ցուցադրություն: Ցուցանմուշների շարքում տեղ են գտնելու նրա անվան հետ առնչվող մոտ երկու տասնյակ կենցաղային իրեր, ընծայագրեր, ձեռագիր պատառիկներ, որոնք վերջերս են ձեռք բերվել մասնավոր անձանցից: Դրանց թվում են նաեւ գրողի մանկության քաղաք Կարսին վերաբերող նյութերը, Էդուարդաս Մեժելայտիսի չարենցյան թարգմանությունների նմուշները եւ այլն:

«Հոբելյանական օրերին ժամանակ քիչ է մնացել, սակայն ես հույս ունեմ, որ Հայաստանի կառավարության եւ Երեւանի քաղաքապետարանի օգնությամբ կտեղադրվեն եւ թանգարանի մուտքի սալերը, եւ շքամուտքի դուռը, որ տարել են անհայտ ուղղությամբ», ասաց հաստատության տնօրեն Լիլիթ Հակոբյանը, որը հոբելյանական հանձնաժողովի անդամ է: Լիլիթ Հակոբյանը նշեց նաեւ, որ Չարենցավանում մեծ բանաստեղծի անունը կրող թանգարանը նույնպես անմխիթար վիճակում է:

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

«Դիվան հայ վիմագրության»

Հայաստանյայց եկեղեցու ամերիկյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանի եւ «Ջգոն եղս. Տեր-Հակոբյան հիմնադրամի» հովանավորությամբ ՀԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչությունը լույս է ընծայել «Դիվան հայ վիմագրության» աշխատության յոթերորդ պրակը, որտեղ զետեղված են այժմյան Ուկրաինայի եւ Մոլդովայի տարածքներում գոյություն ունեցած հայկական նախկին գաղթօջախների հայերեն, ռուսերեն, լեհերեն, լատիներեն եւ մասամբ մոլդավերեն ու հայատառ ղփչաղերեն վիմագրությունները, որոնք վկայում են այդ բնակավայրերում ապրած հայ ազգաբնակչության քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական, կրթամշակութային կյանքի մասին: Գրքում տեղ են գտել նաեւ լուսանկարներ, անձնանունների եւ տեղանունների ցանկեր: Այն հասցեագրվում է հայագիտությամբ եւ ԱՊՀ ժողովուրդների [illegible] զբաղվող մասնագետներին:

Պրակի գրչագրական աշխատանքները կատարել են գեղանկարիչներ Ն. Խանզադյանը, Հ. Ավագյանը եւ գիտական աշխատակից Հ. Մելքոնյանը:

Նշված վայրերի վիմագրական արձանագրությունների հավաքչական աշխատանքներով եւ ուսումնասիրությամբ նախկինում զբաղվել է Մինաս Բժշկյանը: Այդ մասին տվյալներ կան Հ. Տեր-Ստեփանյանի, Ք. Քուշներյանի, Ղ. Ալիշանի, Լ. Մելիքսեթ-Բեկի եւ այլոց աշխատություններում:

Ընթերցողին հիշեցնենք, որ «Դիվան հայ վիմագրության» առաջին պրակը կազմել է Հ. Օրբելին, նվիրված է Անիին, 2–5 պրակները Զանգեզուրին, Վայոց ձորին, Գեղարքունիքին եւ Արցախին: Կազմել է Ս. Բարխուդարյանը: Իսկ Ս. Ավագյանի եւ Հ. Ջանփոլադյանի կազմած 6-րդ պրակը ամփոփում է Իջեւանի շրջանի վիմագրությունները:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ԱՄՆ

Ավի Թեւանյանը կփրկի՞ Apple համակարգչային ընկերությունը

«Ուոլ Սթրիթ Ջըռնըլ» հեղինակավոր թերթի դեկտեմբերի 24-ի համարում տպագրված հոդվածի համաձայն, համակարգիչների գծով հայազգի մասնագետ Ավի Թեւանյանը, որը «Next Software» ընկերության փոխնախագահն է, համաձայնել է օգնության ձեռք մեկնել «Apple Computer» ընկերությանը եւ այժմ զբաղեցնում է «ամենաստաք աթոռը համակարգիչների աշխարհում»: Թեւանյանը իր նոր պաշտոնում պետք է վերահսկի «Apple-Next» համագործակցության մի ամբողջ նոր համակարգի հետագա զարգացման աշխատանքները եւ միաժամանակ ղեկավարի «երես առած, դյուրագրգիռ եւ անարդյունավետ» աշխատողների մի ամբողջ խումբ: «Apple» համակարգչային ընկերությունը նոր, ավելի հետաքրքիր ծրագրեր մշակող ինժեներների նոր սերնդի կարիք ունի, որպեսզի կարողանա իր կաղացող հեղինակությունը փրկել եւ դիմանալ շուկայական մրցակցությանը:

Թեւանյանը մեծացել է Ուեսթ-Բրուքում (Մեյն): Հաճախել է Դոչեսթրի եւ ապա Կառնեգի Մելոն համալսարանները, որտեղ առաջիններից մեկն է եղել, որ աշխատել է համակարգիչների ծրագրավորման վրա: Ամուսնացած է, ունի 11 ամսական որդի: Նախասիրած սպորտաձեւերից է ջրասահքը: Համակարգիչների ծրագրավորման գծով փնտրված մասնագետ է:

Հ. Ծ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բրիջիտ Բարդոն դեմ է ոչխարներ զոհաբերելու ավանդույթին

Դատարանը մերժեց ֆրանսիացի հռչակավոր կինոդերասանուհի Բրիջիտ Բարդոյի դեմ ռասայական ատելություն սերմանելու մեղադրանքով հայցը, որը կապված էր թերթային նրա մի հոդվածի հետ: Այդ հոդվածում Բրիջիտ Բարդոն քննադատել էր ոչխարների ծիսական մորթի հետ կապված «մահմեդական» ավանդույթը: Հայերս էլ կարող ենք շունչ քաշել. ֆրանսիական դատարանը չի արգելում մատաղացումը:

Տրավոլտան կրկին հանրահայտ

Ջոն Տրավոլտան միայն երախտագիտությամբ է խոսում համերկրացի ռեժիսոր Քվենտին Տարանտինոյի մասին, որի «Քրեական գիրք» ֆիլմի շնորհիվ դերասանի համար դադարեցին մոռացության երկար տարիները: Այսօր Տրավոլտան ժամանակակից ամենահանրահայտ արտիստներից է: Դա հաստատվում է այն փաստով, որ միլիոնավոր ամերիկացիներ Ծննդյան տոներին դեկտեմբերի 25-29-ը նախընտրեցին իրենք իրենց «նվիրել» նոր «Մայքլ» ֆիլմը դիտելու հաճույքը: Այդ զվարճանքի համար նրանք հատկացրին գրեթե 18 մլն դոլար:

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Սերգեյ Վարդանով. «Կասպարովը եւ նախընտրում է բադմինտոնը»

Բադմինտոնի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահն անդրադառնում է իր այցելությանը Ֆրանսիա

Վերջերս Ֆրանսիայի Ստրասբուրգ քաղաքում անցկացվեց բադմինտոնի Եվրոպայի առաջնությունը, որին մասնակցում էին եվրոպական աստիճանակարգում 9-րդ տեղից ցածր հորիզոնականներ գրավող թիմերը: Վերը նշվածը պարզեցնելով ասենք, որ եվրոպական բադմինտոնում թիմերը (ըստ գործակիցների) բաժանված են բարձրագույն եւ ցածրագույն խմբերի: Բարձրագույն խմբում հանդես են գալիս 8 լավագույն հավաքականները: Ընդ որում, վերջին՝ 8-րդ տեղը գրաված ընտրանին իր տեղը զիջում է ցածրագույն խմբի մրցաշարի հաղթողին: Երկու խմբերում մրցումներն անցկացվում են տարբեր տարիներին: Այս տարի ուժեղագույն ճանաչվեց Իսլանդիայի հավաքականը, որը Լեհաստանի թիմին կփոխարինի բարձրագույն խմբում: Մրցաշարին պետք է մասնակցեր նաեւ Հայաստանի հավաքականը, սակայն, ըստ բադմինտոնի ֆեդերացիայի նախագահ Սերգեյ Վարդանովի, հայ մարզիկների մասնակցության համար հարկավոր էր 8-10 հազար դոլար: Այս գումարը չհաջողվեց հայթայթել եւ հանրապետության պատվիրակները չմեկնեցին մրցավայր: Այս մրցաշարը պետք է լիներ հայաստանցիների նորամուտը եվրոպական ասպարեզում: Այնուամենայնիվ, բացվող մրցաշրջանում Հայաստանի մինչեւ 16 տարեկանների հավաքականը կմասնակցի ապրիլի 24-27-ը Ստամբուլում կայանալիք Եվրոպայի առաջնությանը, իսկ նմանատիպ մրցաշարի Պրահայում ապրիլի 1-6-ը կայանալիք մինչեւ 19 տարեկանների անհատական մրցումներին կմասնակցի Հայկ Միսակյանը: Փետրվարի 2-ին Հայաստանի հավաքականը կմեկնի Իրան՝ մասնակցելու այս երկրի իսլամական հեղափոխության 20-րդ տարեդարձին նվիրված «Արեւածագի 10 օր» անունը կրող մրցաշարին: Նախատեսվում է, որ Հայաստանի առաջատար Հայկ Միսակյանը կմասնակցի Շվեդիայում, ԳՖՀ-ում եւ Լեհաստանում կայանալիք մի շարք մրցաշարերի: Ընդհանրապես, Միսակյանը պետք է նախապատրաստվի Սիդնեյի օլիմպիական խաղերին: Մի խոսքով, մարզաձեւի ֆեդերացիայի նախագահ Սերգեյ Վարդանովը հեռուն գնացող նախագծեր ունի: Նա վերջերս է վերադարձել Ստրասբուրգից: Ուղեւորության տպավորությունների մասին խնդրեցինք պատմել նրան:

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

– Ստրասբուրգում կայացավ բադմինտոնի եվրոպական միության խորհրդակցություն, որի ժամանակ մանրամասն քննարկված հարցերից մի քանիսը վերաբերում էր Հայաստանի ֆեդերացիային: Մասնավորապես, եվրոպական միության նախագահը հետաքրքրվեց, թե ինչ աջակցություն ենք ստանում պետությունից եւ ինչ ֆինանսական հիմք ունի Հայաստանի ֆեդերացիան, քանի որ այս տարի մենք պետք է 300 դոլար անդամավճար մուծեինք եվրոպական միությանը: Համեմատության կարգով նշեմ, որ ներկայումս պետությունից ամենաքիչ ներդրում ստանում է Չեխիան (70 հազար դոլար), մինչդեռ մյուս ֆեդերացիաներն ավելի մեծ գումարներ են ստանում: Ես պատասխանեցի, որ մեր պետությունից առայժմ ոչ մի դրամ չենք ստացել: Սակայն, ուզում եմ երախտապարտությունս հայտնել հանրապետական սպորտվարչության ղեկավար Արթուր Գեւորգյանին, որը մեզ մեծապես աջակցեց Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայում ուսումնա-մարզական հավաք կազմակերպելու գործում:

– Ի՞նչ այլ հարցեր քննարկվեցին խորհրդակցության ընթացքում:

– Կարեւոր հարց էր նոր մրցաշարերի ընդգրկումը միջազգային օրացույցում: Օրինակ, այս տարվանից կանցկացվի նոր մրցաշար «Ֆինլանդիայի գավաթ» անունով: Այս մրցաշարն ընտրական բնույթ կկրի մինչեւ 19 տարեկանների Եվրոպայի առաջնությունից առաջ: Լավագույն եռյակում տեղ գրաված մարզիկները միանգամից կմասնակցեն եվրոպական ստուգատեսին: Նախատեսվում է նաեւ տեխնիկական օգնություն ցույց տալ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների (այդ թվում եւ Հայաստանի) բադմինտոնի ազգային ֆեդերացիաներին:

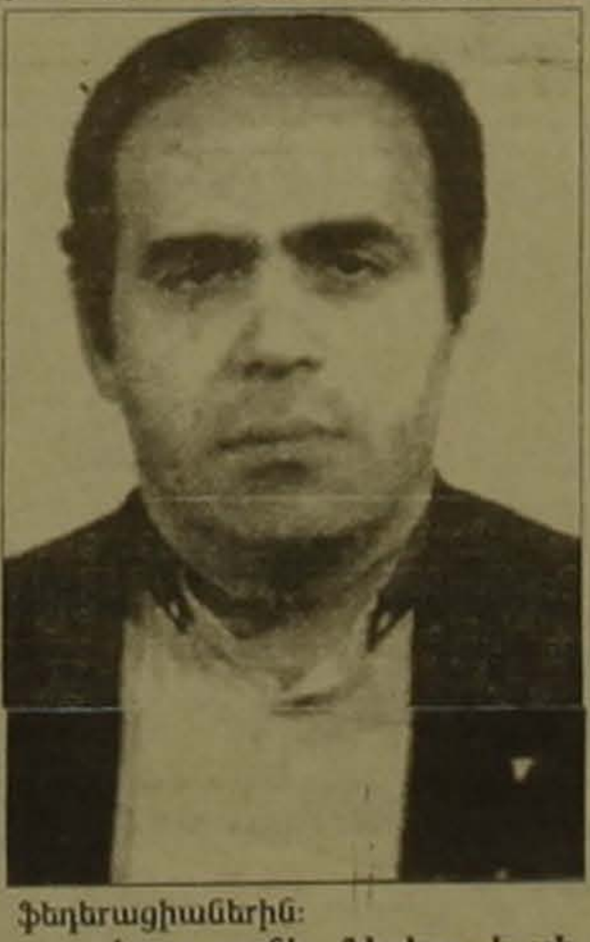

– Հայաստանի ֆեդերացիայի վերաբերյալ որեւէ կոնկրետ բանաձեւ ընդունվե՞ց:

– Այո, նրանք շատ ուրախ են, որ մենք դարձել ենք եվրոպական միության անդամ: Գոհ են, որ Հայաստանում կրկին զարգանում է բադմինտոնը: Եվրոպացիները շատ լավ հիշում են նախկին ԽՍՀՄ առաջատար բադմինտոնիստներ Վարդիթեր Պողոսյանին եւ Մարինեսա Եղիազարյանին: Վառ «աստղերը» միշտ էլ մնում են հիշողություններում: Նրանք հույսով են, որ հայկական բադմինտոնը կվերականգնի իր բարի ավանդույթները եւ կրկին աշխարհին լավ մարզիկներ կպարգեւի:

Հավանաբար գիտեք, որ ես հանդիսանում եմ բադմինտոնի համաշխարհային ֆեդերացիայի առավել կարեւոր անձ (V. I. P.): Այս առումով եւս աշխատանքներ են տարվում Հայաստանին օգնելու ուղղությամբ:

– Բացի Հայկ Միսակյանից կա՞ն մարզիկներ, որոնցից սպասելիքներ ունենք առաջիկա տարիներին:

– Կան մոտ 10-15 հեռանկարային մարզիկներ: Սակայն, այսօր մենք պետք է փորձենք Միսակյանին դուրս բերել միջազգային ասպարեզ, որտեսզի նա կարողանա փորձ ձեռք բերել եւ դրամ վաստակել: Միջազգային մրցումներում մեծ գումարներ են պտտվում: Հաջող ելույթների դեպքում Հայկը կարող է օգնել նաեւ մեզ: Բացի այդ, անող սեզոնը շահագրգռված կլինի զբաղվել բադմինտոնով: Ուզում եմ հիշեցնել, որ մարզաձեւը նաեւ բուժիչ «հատկություններ» ունի: Այն նպաստում է արյան շրջանառության բարելավմանը, լավացնում է ուղեղի աշխատանքը: Պատահական չէ, որ Գարրի Կասպարովը նախապատրաստվելով աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար մրցամարտին, իր ծրագրում ընդգրկել էր բադմինտոնը: Մինչդեռ Կարպովը թենիս էր խաղում: Կարելի է ասել, որ բադմինտոնն այս առումով գերազանցեց թենիսին:

Կարծում եմ մարզաձեւի զանգվածայնացմանը կնպաստի նաեւ միջազգային մրցաշարերի կազմակերպումը Երեւանում: Թերեւս դա կապված է մեծ ծախսերի հետ: Բավական է նշել, որ մեկ մրցամարտի ընթացքում մոտ 100 փետրագնդակ է օգտագործվում, իսկ մեկ փետրագնդակն արժե 3-4 դոլար: Համապատասխան միջոցներ հայթայթելու դեպքում աշնանը Երեւան կհրավիրենք Թուրքիայի, Իրանի, Բուլղարիայի եւ Կիպրոսի հավաքականներին:

Մի խոսքով, դեռ մեծ աշխատանք պետք է կատարենք: Ես լավատես եմ, վստահ եմ, որ որոշ ժամանակ անց հայկական բադմինտոնը վերելք կապրի:

ՋՅՈՒԴՈ

Անհաջող ելույթներ Մոսկվայի տատամիում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ Մոսկվայում անցկացված ձյուդոյի միջազգային մրցաշարին մասնակցեցին նաեւ հայ 4 մարզիկներ: Ստուգատեսում հանդես եկան 50 երկրների պատվիրակներ: Հայ ձյուդոիստներից երեքը նախնական փուլից դուրս մնացին պայքարից: Առավել հաջող հանդես եկավ արմավիրցի Խաչատուր Առաքելյանը (65 կգ), որը տանելով 3 հաղթանակ եւ կրելով 2 պարտություն, 40 մասնակիցների մեջ գրավեց 7-րդ տեղը:

Գյումրեցու հերթական մեկնարկը՝ Բուլղարիայում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ Բուլղարիա է մեկնել գյումրեցի սպորտի վարպետ Ալլա Միքայելյանը, որը միջազգային մրցաշարի կմասնակցի: Հայաստանցի դահուկորդուհին վերջերս մասնակցեց Լեհաստանում կայացած միջազգային մրցավազքին: Ընդհանուր առմամբ, Ալլան արդեն հանդես է եկել մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի հովանավորությամբ կազմակերպված երկու մրցաշարերում: 1998 թ. Նագանոյի (Ճապոնիա) ձմեռային օլիմպիական խաղերին մասնակցելու համար նրան անհրաժեշտ է 5 մրցաշարերում համապատասխան գործակիցներ վաստակել:

Նախապատրաստվում են պատասխանատու ստուգատեսին

Ըստ սպորտվարչության լրատվական ծառայության, այս օրերին Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայում ուսումնա-մարզական հավաք են անցկացնում հունա-հռոմեական եւ ազատ ոճի Հայաստանի ազգային հավաքականները: Հավաքին մասնակցում են նաեւ Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի չեմպիոն Արմեն Նազարյանը (52 կգ, հունա-հռոմեական ոճ) եւ օլիմպիական փոխչեմպիոն Արմեն Մկրտչյանը (48 կգ, ազատ ոճ): Հայ ըմբիշները նախապատրաստվում են փետրվարին Իրանում կայանալիք «Արեւածագի 10 օր» մրցումներին:

Ծաղկաձորում են գտնվում նաեւ բռնցքամարտիկները: Նրանք ընդհանուր ֆիզիկական պատրաստականությանն են հիմնական ուշադրություն դարձնում: Հավաքականի նորընտիր մարզիչ, հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Ալեքսանդր Սարգսյանի սաները պատրաստվում են հոկտեմբերին Բուդապեշտում կայանալիք աշխարհի առաջնությանը: Ներկա հավաքը նախապատրաստության առաջին փուլն է:

Բարտովայի հերթական նվաճումը

Չեխ մարզուհի Դանիելա Բարտովան, Պրահայում կայացած միջազգային մրցաշարում ձողացատկի Եվրոպայի նոր ռեկորդ սահմանեց: Նրա արդյունքն է 4 մ 30 սմ: Սա 8 սմ-ով գերազանցում է Բարտովայի նախորդ նվաճումը, որը սահմանվել է 1996 թ. հունվարի 31-ին Գերմանիայի Էրֆուրտ քաղաքում:

Սոկոլովը հետապնդում է Պիկետին

Հոլանդիայի Վեյկ-ան-Զեե քաղաքում անցկացվող շախմատի միջազգային մրցաշարում առաջատարին՝ հոլանդացի Յարեն Պիկետին հետապնդում է բոսնիացի Իվան Սոկոլովը: 8-րդ տուրում նա վստահորեն պարտության մատնեց պերուացի Հուլիո Գրանդային: Այսպիսով, Պիկետը 8 հնարավորից վաստակել է 6 միավոր: Նրան կես միավոր է զիջում Սոկոլովը: Ուկրաինացի Ալեքսանդր Օնիշչուկը եւ ռուսաստանցի Վալերի Սալովն իրենց հաշվին են գրանցել 5-ական միավոր:

ՀՈԿԵՅ

Ռուսական «շարժակազմը» վթարի ենթարկվեց Տուրկուում

Ավարտվեց տափօղակով հոկեյի եվրալիգայի առաջին մրցաշարը: Ստուգատեսն իր դռնէի ներքո էր հավաքել եվրոպական հոկեյի ամբողջ վերնախավը: Նշենք նաեւ, որ եվրալիգան փոխարինեց պատմություն դարձած եվրոպայի գավաթի խաղարկությանը: Հանգստյան օրերին կայացան մրցաշարի վճռական հանդիպումները: Կիսաեզրափակիչներն անցան համառ եւ դիտարժան պայքարում, մինչեւ վերջին պահը լարվածության մեջ պահելով մարզաձեւի երկրպագուներին: Շվեդիայի «Ֆրոլունդա» եւ Մոսկվայի «Դինամո» ակումբների մրցավեճի ելքը որոշվեց լրացուցիչ ժամանակում: Մոսկվացիները հաղթեցին 3-2 հաշվով: Մյուս խաղում հաղթողի հիմնական հավակնորդը՝ Ֆինլանդիայի Տուրկու քաղաքի ՏՊՍ թիմն առավելության հասավ Պրահայի «Սպարտայի» նկատմամբ (5-3):

Վճռական խաղում գլխավոր մրցանակը վիճարկեցին ՏՊՍ-ը եւ «Դինամոն»: Հանդիպումը կայացավ Տուրկույում եւ անցավ խաղահրապարակի տերերի բացահայտ առավելությամբ: Երիտասարդ դինամոյականները միայն առաջին երկու խաղափուլերում կարողացան լուրջ դիմադրություն ցույց տալ ֆիններին: Սահադաշտի տերերի երկու գոլերին ռուսները համարժեք պատասխան տվեցին: Սակայն, այնուհետեւ մրցախաղն ամբողջովին տեղափոխվեց դինամոյականների դարպասի մոտ: Երկու անգամ ֆիններին հաջողվեց իրացնել թվային առավելությունը: Իսկ լարված հանդիպմանը գեղեցիկ վերջակետ դրվեց վերջին վայրկյաններին, երբ ռուսները դարպասապահի փոխարեն խաղահրապարակ էին դուրս բերել 6-րդ հոկեյիստին: Ֆիննական ակումբում հանդես եկող էստոնացի հարձակվողը փայլուն հնարքներով ազատվելով հետապնդողներից, մոտեցավ անպաշտպան դարպասին եւ տափօղակը ուղարկելով ցանցի մեջ, հինգերորդ անգամ կարմիր լույս վառեց մոսկվացիների դարպասի ետեւում: Այսպիսով, հաղթելով 5-2, ՏՊՍ-ը դարձավ եվրալիգայի առաջին չեմպիոն: Հետաքրքիր է, որ հաղթող թիմը մարզում է Մոսկվայի «Դինամոյի» նախկին մարզիչ Վլադիմիր Յուրզինովը:

Շվեդական սպորտի իշխանը վախճանվել է, իսկ գործը անվախճան է

Իշխան Բերտիլը, որը սերում էր Բեռնադոտների հարստությունից եւ Շվեդիայի ներկայիս թագավորի հորեղբայրն էր, երկարատեւ ծանր հիվանդությունից հետո վախճանվեց 84 տարին բոլորելուց հետո: Նրան առանց աղմկալից արարողությունների թաղեցին ազգային ֆուտբոլի տիրույթ՝ Ռասունդա ստադիոնից մի քանի հարյուր մետր հեռու, ուր նրա հայրը՝ Գուստավ թագավորը, որը նրան «օրհնել էր» թենիսի եւ Ուիմբլդոնի համար, իր թագադրման օրն ազդարարել էր. «Շվեդիայի թենիսի այս հրաշակերտ, նոր կորտը հայտարարում եմ բացված»:

Վերջին հիսուն տարիներին նա անընդմեջ եղել է Շվեդիայի մարզաշխարհի առաջատար դեմքը: 1947-ից մինչեւ 1991-ը եղել է երկրի սպորտի ֆեդերացիայի նախագահը, առաջնորդել է շվեդական օլիմպիական կոմիտեն եւ առաջինը ծափահարել 2004 թ.-ին խաղերը Ստոկհոլմում անցկացնելու համար: Սակայն, բացի այդ, նորին գերազանցությունը ականավոր մարզիկ է եղել՝ չմշկավազքի ազգային պատանեկան առաջնության չեմպիոն, 1948-ին Սեն-Մորիցում Շվեդիայի ազգային հավաքականի կազմում հանդես է եկել ձմեռային օլիմպիադայում: Այնուհետեւ սահմանել է բարձրացատկի երկրի ռեկորդը, գերազանց տափօղակ է եղել... Իշխան Բերտիլը եղել է վերջին կես դարի գրեթե բոլոր շվեդ չեմպիոնների բարեկամը: Սկանդինավցի դահուկորդներ Սիքստեն Յեռնբերգը, Տոինի Գուստավսոնն ու Գունդե Սվանը, չմշկորդներ Թոմաս Գուստաֆսոնը, Բորգն ու Ստենմարկը հաճախ են հիշում, որ նա միշտ կարողանում էր բարի խոսքով ոգեւորել կամ ողջունել իրենց: «Սպորտի իշխանին» ժամանակին անվանել են նաեւ «Մեխանիկայի իշխան» կամ էլ՝ «Սուրացող իշխան», քանզի մոլի ավտո եւ մոտոսիրահար է եղել: Հորից՝ արքա Գուստավ V-ից ծածուկ եւ «Պարոն Ադրիան» ծածկանունով, 30-ականներին մասնակցել է Եվրոպայի բազում ավտոռալլիների: Ի դեպ, ինչպես պնդում է «Էկիպ» թերթը, նա շատ է սիրել Ֆրանսիան, որն իր երկրորդ հայրենիքն է համարել: Իր Սեն-Մաքսիմ կալվածքում նա սովորել էր ֆրանսիացիների ժողովրդական գնդախաղը, որն այնուհետեւ ներմուծեց Շվեդիայում... Հիրավի՝, բազմաբեղուն եւ իմաստալից կյանք ապրեց այդ անքասիր, երախտավոր շվեդ իշխանը:

Պատրաստեց ՍԵՐԳԵՅ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Օրվա հեռագրեր

ՍԿԱՆԴԱԼ

Անկարան կապեր ունի թմրաբիզնեսի միջազգային ցանցի հետ

Թուրքիան՝ «Միջին Արեւելքի Կոլումբիա»

ԲՈՆՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Անցյալ շաբաթվա ընթացքում Գերմանիայում ավարտված դատավարության եզրակացությունները Գերմանիայի եւ Թուրքիայի միջեւ նոր հարց ստեղծեցին, եւ երկու կողմերն էլ փորձում են դրա վնասները նվազագույնի հասցնել:

Հարցն առաջացավ, երբ Ֆրանկֆուրտում դաշնակցային մի դատավոր երեք թուրք քաղաքացիների թմրանյութերի մաքսանենգության հանցանքով դատապարտելուց հետո հայտարարեց, թե Բելգիայում հաստատված թմրաբիզնեսի միջազգային ցանցը, որի անդամ էին երեք թուրքերը, «մոտ կապեր» ունի Թուրքիայի կառավարության եւ «անձնական մակարդակի» հարաբերություններ արտաքին գործոց նախարար Թանսու Չիլլերի հետ:

Թուրքիայի արտաքին գործոց նախարարությունը խստորեն դատապարտեց ամբաստանությունները, դրանք «անհիմն եւ անտեղի» համարելով:

Գերմանացի պաշտոնյաները նույնպես հայտնեցին, որ դատավորի որոշումը չի վտանգելու Թուրքիայի եւ Գերմանիայի «լավ հարաբերությունները», սակայն շեշտեցին, որ Գերմանիայում դատական իշխանությունները անկախ են, եւ հարցի մասին կարծիքներ արտահայտելը կամ դատավորին քննադատելը հավանական չէ:

Արդեն իսկ բացահայտ իրողություն է, որ Թուրքիան հանդիսանում է Եվրոպայի թմրաբիզնեսի ամենախոշոր ճանապարհը եւ մասնագետների համաձայն, ամսական 4-6 տոննա հերոին է «արտածվում» Թուրքիայից Եվրոպա: Իր ինքնությունը հայտնել չցանկացող մի եվրոպացի պաշտոնյա ավելացրել է, թե թմրանյութի այս մաքսանենգությունը կասեցնելու աշխատանքները ցարդ ոչ մի հիմնական արդյունք չեն տվել, որովհետեւ Թուրքիայի կառավարության բարձրաստիճան պաշտոնյաները շահեր են պահպանում այդ ապօրինի առեւտրից:

Թուրքիայի իշխանությունները անհիմն՝ համարեցին այս ամբաստանությունները եւ պնդեցին, թե կառավարությունը կպայքարի թմրանյութի մաքսանենգության դեմ:

Հակառակ այս հերքումներին, Գերմանիայի դատավորին իրենց ձայնը միացրեցին նաեւ Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Ամերիկայի եւ Հոլանդիայի պետական հաստատությունները եւ պաշտոնյաները, որոնք շեշտեցին, թե Թուրքիայի ոստիկանությունը չի ցանկանում գործակցել հետաքննման միջազգային ճիգերին, հավանաբար կառավարության միջամտությունը չբացահայտելու նպատակով:

Հոլանդիայում արդեն իսկ թուրքական մի քանի բանկերի մասնաճյուղերը փակվել են, որովհետեւ կասկածներ կան, թե դրանք թմրանյութերի մաքսանենգությունից ապահովված գումարներ են «օրինականացնում»: Մի շարք եվրոպացի պաշտոնյաներ հավանաբար այս փաստերը կօգտագործեն Թուրքիայի եւ Եվրոպական Միության միջեւ մաքսային միության համաձայնագրի գործադրումն ավելի դժվարացնելու նպատակով:

Մաքսանենգների եւ կառավարության միջեւ կապի հարցն ավելի բացահայտ է դարձել Սուսուրլուքում տեղի ունեցած ավտովթարի հետեւանքով, որի ընթացքում մահացել էին նույն մեքենայում գտնվող մաֆիայի մի ղեկավար եւ մի ոստիկանապետ:

Հատկանշական է, որ մաֆիայի ղեկավարը երկար տարիներ հետապնդվում էր «Ինտերպոլ»-ի կողմից, ինչը փաստում է, թե Թուրքիայի ոստիկանությունը չի ցանկանում գործակցել միջազգային ոստիկանական հետապնդումներին, նկատի ունենալով ներքին շահերը:

Հիմնվելով Թմրանյութի աշխարհաքաղաքականության դիտարան ֆրանսիական հաստատության պատրաստած տեղեկագրի վրա, բրիտանական Բի Բի Սի կայանը վերջերս Թուրքիան որակել է «Միջին Արեւելքի Կոլումբիա», նոր հարված հասցնելով Թուրքիայի միջազգային վարկին:

Էլչիբեյը բացահայտում է

Ադրբեջանի նախկին նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյը «Ենի Յուզըլ» թերթում տպագրված հարցազրույցում մի շարք հայտարարություններ է կատարել Սուսուրլուքում տեղի ունեցած ավտովթարի ժամանակ մահացած մաֆիայի ղեկավար Աբդուլլա Չաթլի վերաբերյալ:

Ըստ Էլչիբեյի, վերջինս ցանկություն է հայտնել կռվել հայերի դեմ Ադրբեջանի սահմանագծում, սակայն ինքն առարկել է եւ խնդրել «ստվերում մնալով» օգնել Ադրբեջանին: Էլչիբեյը նաեւ հաստատել է, որ թուրք սպաները օգնություն են տրամադրել Ադրբեջանի բանակին:

«ԵՐԵՎԱՆ» ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՉԵՉՆԻԱ

Նախնական տվյալներով, նախագահական ընտրություններում հաղթել է Ասլան Մասխադովը

ԳՐՈԶՆԻ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՏ: Նախնական տվյալների համաձայն, Չեչնիայում նախագահական ընտրություններում հաղթել է Ասլան Մասխադովը: Գրոզնիից ստացվող տեղեկությունների համաձայն, 63 ընտրատարածքներից 29-ում նա ստացել է ընտրողների 65 տոկոսի ձայները: Դաշտային հրամանատար Շամիլ Բասաեւը հավաքել է 26 տոկոս ձայներ: Նրան հաջորդում է ներկայիս նախագահ Զելիմխան Յանդարբիեւը, որը առայժմ ստացել է ընտրողների 9 տոկոսի ձայները: Բացառված չէ, որ Մասխադովը հաղթանակ տանի ընտրությունների արդեն իսկ առաջին փուլում:

Զելիմխան Յանդարբիեւը, անդրադառնալով ընտրություններին, ասել է, թե դրանք համարում է չեչենական ժողովրդավարության հաղթանակ, սակայն մտադիր է վիճարկել ընտրությունների անցկացման կարգը մատնանշելով մի շարք խախտումների առկայությունը: Յանդարբիեւը հայտնել է, թե մտադիր չէ մտնել նոր նախագահի կառավարության մեջ, սակայն քաղաքական գործունեությունից հրաժարվելու մասին չի մտածում:

Չեչնիայում նախագահական ընտրությունների արդյունքների գնահատականը պարունակող ԵԱՀԿ դիտորդների հայտարարությունը կհրապարակվի հունվարի 28-ին, մոտավորապես ժամը 19-ին, միաժամանակ Գրոզնիում, Մոսկվայում, Վիեննայում եւ Կոպենհագենում: Այդ մասին հայտնել է Չեչնիայում ԵԱՀԿ առաքելության ղեկավար Թիմ Գոլդիմանը:

Նախագահական ընտրություններում հաղթանակ տանելու պարագային Ասլան Մասխադովն անմիջապես բանակցություններ կսկսի Մոսկվայի հետ փոխհարաբերությունների հեռանկարները եւ Չեչնիայի անկախության պաշտոնական ճանաչման հարցը քննարկելու նպատակով: Այդ մասին Մասխադովը հայտնել է սաուդյան «Աշ Շարկ ալ Աուսաթ» թերթին տված հարցազրույցի ժամանակ: Նա հաստատել է նաեւ արտասահմանում չեչենական ներկայացուցչություններ բացելու իր մտադրությունը:

ԱՇԽԱՐՀ

Ելցինը չի մեկնի Հոլանդիա, բայց կընդունի Ժակ Շիրակին

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, WSJ: Նախագահ Բորիս Ելցինը ջնջեց փետրվար 4-ին ծրագրված իր այցը Հոլանդիա, ինչը խորացրեց մտահոգությունները նրա առողջական վիճակի շուրջ: Ռուսաստանի նախագահը հունվարի 6-ից ի վեր հրապարակավ չի երեւացել: Այնուամենայնիվ Կրեմլից պաշտոնապես հաղորդվեց, որ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը առաջիկա կիրակի օրը հանդիպում է ունենալու Ելցինի հետ՝ վերջինիս մերձմոսկովյան առանձնատանը, որտեղ նա ապաքինվում է թոքաբորբից: Ավելացնենք նաեւ, որ մինչեւ Մոսկվա ժամանելը, Շիրակը Փարիզում ընդունելու է Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմային, որը հունվարի 30-31-ը պաշտոնական այցով լինելու է Ֆրանսիայում:

Ադրբեջանը բողոքում է ԼՂՀ ամերիկյան կոնգրեսականների այցից

ԲԱՔՈՒ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նյու Ջերսիից դեմոկրատ Ֆրենկ Փալոնեի գլխավորությամբ ԱՄՆ Կոնգրեսի պատվիրակության այցը Լեռնային Ղարաբաղ, ադրբեջանական ԱԳՆ պնդմամբ, վնաս է հասցնում Ադրբեջանի ինքնիշխանությանը եւ տարածքային ամբողջականությանը: Այս մասին հայտարարվում է Բաքվում ԱՄՆ դեսպանությանն ուղղված Ադրբեջանի ԱԳՆ նոտայում: Ինչպես հաղորդում է ANS-press գործակալությունը, նոտայում նշվում է, որ ամերիկյան կոնգրեսականների ուղեւորությունը Ստեփանակերտ կբարդացնի խաղաղ բանակցությունների գործընթացը եւ վնաս կհասցնի ԱՄՆ միջնորդական ջանքերին հայ-ադրբեջանական հակամարտության տարածաշրջանում:

Հունաստանն ավելի խիստ դիրքորոշում է ակնկալում Եվրամիությունից

ՀՌՈՄ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՌՈՅԹԵՐ: Հունաստանի արտաքին գործերի փոխնախարար Յանոս Քրանիդիոտիսը հայտարարել է, թե Եվրամիությունը կարող է Կիպրոսի ճգնաժամի լուծման լավագույն միջնորդը դառնալ, եթե լրացուցիչ ճնշում գործադրի Անկարայի վրա: Նա ավելացրել է, թե հյուսիսային շրջանները գրաված թուրքական բանակի հեռացումը հնարավոր է պահպանվել, եթե հստակորեն շեշտվի, որ Կիպրոսի ճգնաժամի արդար լուծման պարագայում Եվրամիությունը պատրաստ է սերտացնել հարաբերությունները Թուրքիայի հետ: Հունաստանի վետոյի պատճառով Թուրքիայի իշխանությունները մինչեւ այժմ չեն կարողացել օգտվել Թուրքիայի եւ Եվրամիության միջեւ ավելի քան մեկ տարի առաջ ստորագրված մաքսային համաձայնագրի պայմաններից:

Արաֆաթը առայժմ մտադիր չէ հռչակել պաղեստինյան անկախ պետություն

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 28 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՏ: Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթը հայտարարել է, թե ինքը մտադիր չէ հռչակել պաղեստինյան անկախ պետության ստեղծումը՝ նախքան իսրայելա-պաղեստինյան վերջնական կարգավորման շուրջ բանակցությունների ավարտը: Իսրայելական «Եդիոթ Ահրոնոթ» թերթին տված հարցազրույցի մեջ Արաֆաթը ասել է, թե ներկայումս ամենակարեւորը արդեն ձեռք բերված համաձայնությունների իրականացման վրա կենտրոնանալն է: «Այդ ճանապարհին դեռ շատ դժվարություններ կլինեն, սակայն դրանք բոլորն էլ հաղթահարելի են», ասել է Արաֆաթը:

Ազգ-ը աշխատանքի է հրավիրում

արբանյակ

Գերադասելի են քաղաքի կենտրոնում, մետրոյի կայարանների կամ Պռոշյան-Բաղրամյան-Կոմիտաս-Զեյթուն երթուղու մերձակայքում բնակվողները:

Պայմաններին ծանոթանալ խմբագրությունում՝ Հանրապետության 47:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ունեմ Վազ 21063 մակնիշի ավտոմեքենա:
Ցանկանում եմ աշխատել որեւէ գրասենյակի կամ մասնավոր անձի համար:
Զանգահարել 52-59-87, ժամը 18-20-ը, Սուրենին:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռախոսներ՝ 58-18-41, 52-30-56

«ՍԱԳ» ՍՊԸ-ին

հարկավոր են 20-30 տարեկան բարետես աղջիկներ համակարգչային օպերատորի գիտելիքներով եւ ցանկալի է տիրապետեն օտար լեզուների:
Հեռ.՝ 572681

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ ննջասենյակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ):
Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 504. Տպաքանակը 3900. Ստորագրված է տպագրության 28. 01. 1997. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@